

Засновники: Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Служба інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади (СІАЗ). **Заснований у 2003 році. Виходить двічі на тиждень. Головний редактор** В. Горовий, д-р іст. наук, професор, заступник гендиректора НБУВ. **Редакційна колегія:** Т. Гранчак, Ю. Половинчак, Л. Чуприна. **Бюлетень підготували:** О. Ворошилов, І. Соколова. **Адреса редакції:** НБУВ, просп. 40-річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна. Тел. (044) 524–25–48, (044) 525–61–03. E-mail: siaz@pochta.ru, www.nbu.gov.ua/siaz.htm1. Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 5358 від 3 серпня 2001 р.

**Передрук матеріалів дозволяється лише
після погодження із СІАЗ: siaz@pochta.ru**

РЕЗОНАНС

/Бюлетень матеріалів, підготовлених на базі аналізу
оперативної інформації електронних видань/

Додаток до журналу «Україна: події, факти, коментарі»

**№ 63
(22 серпня 2013 р.)**

ЗМІСТ

У ЦЕНТРІ УВАГИ	3
АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС.....	4
ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА.....	18
ВИКОНАВЧА ВЛАДА	23
ПОЛІТИКА	31
ЕКОНОМІКА.....	37
ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ	41

КИЇВ 2013

Шановні співгромадяни!

Сердечно вітаємо Вас з урочистим святом –
Днем Незалежності України!

Бажаємо вам щастя, добра і злагоди, порозуміння і згуртованості, сонця і миру на шляху до кращого прийдешнього! Нехай серця наповнюються гордістю за нашу державу, прагненням до єдності та порозуміння, а плідна праця буде надійною запорукою щасливого майбутнього!

Колектив СІАЗ НБУВ

У ЦЕНТРИ УВАГИ

До святкування Дня Незалежності України

З нагоди 22 річниці Незалежності України у Києві відбудеться понад 120 культурно-мистецьких заходів. Загалом до програми святкування увійшли цікаві за змістом та різні за напрямками тематичні заходи: святкові концерти, концертні програми, літературно-мистецькі вечори, круглі столи, тематичні кінопокази, ярмарки народних майстрів, художні виставки.

Так, однією з центральних подій у культурному житті міста стане відкриття 22 серпня виставки живопису І. Марчука «Нерозгадані тайни». Захід присвячено першій річниці відкриття Музейно-виставкового центру «Музей історії міста Києва». Протягом місяця кияни та гості міста матимуть можливість відвідати виставку одного з найвідоміших художників планети, народного художника України, лауреата Національної премії України ім. Т. Г. Шевченка І. Марчука.

Цю мистецьку акцію доповнить театралізована екскурсія оновленим музеєм та виступ Київського академічного театру українського фольклору «Берегиня». Також 24 серпня на Співочому полі Печерського ландшафтного парку о 15:00 відбудеться святкова концертна програма за участю аматорських колективів національно-культурних товариств Києва «Незалежна Україна на всі віки, на всі часи». Крім того, на території музею «Київська фортеця», що на вул. Госпітальна, 24-А, у день Незалежності України о 16:00 відбудеться історико-патріотична музична програма «Минають роки, минають століття, а ти, Україно, одвічно живеш». У програмі візьмуть участь Київський академічний муніципальний духовий оркестр, Національний заслужений академічний ансамбль танцю України ім. П. Вірського, Київський академічний театр українського фольклору «Берегиня», народний хор «Барви» та ін. Також відвідувачі побачать виставку образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва.

Продовжиться святкування Дня Незалежності України і 25 серпня. Так, у неділю о 16:00 на майданчику перед будівлею КМДА розпочнеться концерт колективів етнічних громад міста Києва «Мати-Україно, ти у нас одна!». У заході візьмуть участь вокально-хореографічні колективи: німецький танцювальний ансамбль «Дойче Квелле», чеський вокальний колектив при культурно-освітньому центрі «Вишеград», дитячий хорівий ансамбль при грецькому культурному центрі «Зорбас», хореографічний ансамбль українсько-іспанського центру «Фламенко», народні артисти України: керівник Конгресу азербайджанців Г. Аббасов, голова Київського національно-культурного товариства «Злагода» В. Радік, солістка Гагаузького національно-культурного центру К. Келіогло (*Урядовий портал (http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=246605864&cat_id=244277216). – 2013. – 20.08*).

АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС

О. Ворошилов, ст. науч. сотруд. «СІАЗ» НБУВ, канд. ист. наук

Украина – Российская Федерация: таможня дает добро?..

В российско-украинских торговых отношениях в последнее время перманентно возникают напряженные моменты. В частности, в начале прошлого года Роспотребнадзор ввел запрет на ввоз из Украины некоторых сортов сыра, найдя в нем повышенное содержание пальмового масла, однако в ходе переговоров претензии были сняты, в итоге запрет отменили.

В июне 2013 г. Россия отказалась продлевать квоту на беспошлинную поставку украинских труб. О данном решении заявил премьер Д. Медведев 16 июля на выездном заседании правительства в Челябинске. Это негативно сказалось на деятельности компании «Интерпайп», принадлежащей одному из крупнейших украинских бизнесменов В. Пинчуку.

В конце июля Роспотребнадзор продолжил атаку на украинский бизнес, объявив о запрете на ввоз в Россию конфет и шоколада компании Roshen, крупнейшего производителя украинского кондитерского рынка. Предлог – низкое качество и несоответствие нормам безопасности. Данный шаг вызвал значительный резонанс в Украине: по этому поводу высказались как представители практически всех ведущих политических сил, так и многие авторитетные эксперты.

Высказывались предположения, что запрет на ввоз кондитерских изделий явился ответом на введение спецпошлин на импортные автомобили в Украине с апреля этого года (пошлины были повышены для защиты украинских автопроизводителей). Доминирующим же стало мнение о том, что проблемы взаимоотношений России и Украины обострились, поскольку в ноябре ожидается подписание Соглашения об ассоциации Украины с Евросоюзом, которое выведет Украину из орбиты интеграционных процессов Таможенного союза.

Так, *исполнительный директор Международного фонда Блейзера О. Устенко* заявил, что данные защитные меры со стороны РФ – лишь часть давно идущего давления на Украину, призванного предотвратить сближение с Евросоюзом и полностью поставить ее под российское влияние: «Перманентные элементы этого давления видны, начиная с газовых переговоров и заканчивая втягиванием в Таможенный союз, ЕЭП и другие постсоветские интеграционные форматы. И можно утверждать, что будут новые барьеры по новым товарам, тем более если в ноябре будет подписано Соглашение об ассоциации с ЕС. Первым в этом случае мгновенно пострадает отечественный ВПК во всех его проявлениях».

Разделяет данную точку зрения и *руководитель Центра прикладных политических исследований «Пента» В. Фесенко*, который спрогнозировал, что «конфетный» конфликт – лишь начало новой волны торговых войн со стороны России, которые способны затронуть продукцию и

металлургии, и машиностроения, и химпрома.

Примечательно, что претензии к качеству кондитерской продукции корпорации Roshen так и не удалось подтвердить ни в самой России, ни в большинстве стран СНГ, которые провели аналогичные проверки вслед за ней (Беларусь, Казахстан, Молдова, Таджикистан и Киргизстан).

На сегодняшний день по итогам визита украинской правительственной делегации во главе с министром аграрной политики Н. Присяжнюком в Москву российская сторона на высшем уровне подтвердила безопасность продукции корпорации Roshen. Об этом на пресс-конференции в Киеве заявил президент Ассоциации «Укркондпром» А. Балдинюк. По его словам, участники переговоров подготовили пакет договоренностей, которые «формируют условия снятия запрета на экспорт продукции Roshen в Российскую Федерацию». Речь идет, в частности, об аккредитации в России украинских лабораторий, проверяющих качество кондитерской продукции, и создании двусторонней межведомственной группы, которая будет заниматься унификацией требований к качеству пищевой продукции обеих стран. Впрочем, пока ни А. Балдинюк, ни представители Roshen не могут сказать, когда именно ограничение на экспорт кондитерской продукции в России будет снято.

По словам главы Роспотребнадзора Г. Онищенко, возглавляемое им ведомство обследует заводы Roshen, после чего начнется возврат ее кондитерской продукции на российский рынок. Возврат будет проходить по той же схеме, что и в ситуации с украинскими сырами, то есть на первоначальном этапе российской стороной будет контролироваться каждая поступающая партия, пояснил он.

Критической же точки, по мнению многих экспертов, украинско-российские торговые отношения достигли в середине августа, когда Москва практически остановила ввоз на свой рынок всех украинских товаров.

Как сообщили СМИ, Таможенная служба Российской Федерации с 14 августа 2013 г. включила в перечень «рисковых» всех без исключения украинских экспортеров. По информации Федерации работодателей Украины, в профиль риска системы управления рисками Федеральной таможенной службы РФ к первым четырем десяткам украинских предприятий, попавших туда в июле этого года, были добавлены все без исключения украинские экспортеры. При этом меры предупреждения риска были еще более усилены. Российская таможня подвергает украинские грузы сплошной проверке, включая выгрузку, перегрузку и загрузку их назад, что приводит к увеличению сроков простоя вагонов и других транспортных средств и, как следствие, ведет к удорожанию или срыву поставок товаров, порче продукции, подрывает позиции украинских товаропроизводителей на рынке РФ.

Впрочем, как заявил *Премьер-министр Украины Н. Азаров* во время рабочей поездки в Луганскую область 15 августа, «СМИ преувеличивают тему якобы существующего конфликта Украины со странами Таможенного союза. Да, есть проблемы, но не стоит сейчас эти проблемы искусственно

преувеличивать. Прежде всего решение вопросов лежит в плоскости согласования наших позиций».

Вместе с тем Премьер-министр признал, что в отношениях с Россией существуют «определенные сложности». «В частности, они связаны с образованием, структурированием и формализацией Таможенного союза. Появляются различия в подходах», – пояснил Н. Азаров. По его поручению была сформирована рабочая группа по разработке проблемных вопросов российско-украинского торгово-экономического сотрудничества. Главой данной группы стал вице-премьер-министр Украины Ю. Бойко. Также в ее состав вошли министр экономического развития и торговли И. Прасолов и министр промышленной политики М. Короленко, первый замминистра доходов и сборов С. Дериволков, а также правительственный уполномоченный по вопросам сотрудничества с Россией, странами СНГ и Евразийского экономического сотрудничества В. Мунтиян и представитель украинского правительства в коллегии ЕврАзЭС В. Суслов. Кроме того, участие в работе созданной группы принял и заместитель совета ФРУ Д. Олейник.

16 августа состоялся телефонный разговор главы российского государства В. Путина с Президентом Украины В. Януковичем. Согласно предоставленной информации, главы государств обсудили различные аспекты двустороннего сотрудничества, включая вопросы, касающиеся таможенного оформления грузов на российско-украинской границе.

18 августа в телефонном разговоре вопрос задержки поставок украинских товаров в Россию обсудили Премьер-министр Украины Н. Азаров и российский премьер Д. Медведев. Главы правительств выразили общее убеждение, что о торговых войнах между Украиной и Россией в принципе не может быть речи. Стороны обсудили актуальное состояние торгово-экономических отношений между странами, а также осложнения, которые сложились в последнее время в таможенном оформлении отдельных видов грузов, поставляемых из Украины в Российскую Федерацию.

Премьер-министры отметили, что работа уполномоченных рабочих групп сторон, интенсивно происходившая в течение выходных, привела к существенному прогрессу в этой сфере. Предпринятые шаги привели к тому, что Министерство доходов и сборов Украины и Федеральная таможенная служба России договорились о возвращении к штатному режиму проверки украинских товаров. 20 августа 2013 г. украинские товары снова стали проходить через таможни РФ в штатном режиме, сообщила пресс-служба украинского ведомства.

Таможенные ведомства обоих государств договорились о том, что дополнительные процедуры таможенного контроля в отношении украинских товаров применяться не будут, и пообещали активнее обмениваться информацией и консультироваться, чтобы избегать подобных конфликтов.

Что касается реакции на вышеизложенные события в украинском политикуме, то она оказалась весьма схожей как у представителей Партии регионов, так и у оппозиционеров. В частности, **народный депутат Украины В. Олійник (ПР)** убежден, что посредством блокировки импорта

Россия пытается заставить Украину вступить в ТС. «Так нельзя разговаривать с соседями, суверенными государствами, если есть какое-то предложение к объединению», – считает парламентарий.

Председатель Украинского союза промышленников и предпринимателей, депутат от Партии регионов А. Кинах также считает действия российской стороны имеющими «политический, а не экономический характер».

В оппозиции согласны с такой точкой зрения. **Лидер фракции «Батьківщина» А. Яценюк** расценил запрет на импорт украинских товаров в Россию как давление на Украину в вопросе вступления в Таможенный союз. Он отметил, что для России уже обычной практикой стал запрет экспорта товаров из Украины. Последние несколько лет она запрещала и ограничивала ввоз украинских сыров, молока, мяса, сахара, кондитерских изделий. «Сегодня эта торговая война приобрела угрожающие масштабы», – подчеркнул А. Яценюк.

Председатель Политсовета «Батьківщини» заявил, что такие действия РФ являются нарушением Соглашения о свободной торговле в рамках СНГ, более того, они нарушают и базовые принципы ВТО, членами которой являются как Украина, так и Россия. «Так себя не ведут не только партнеры, но и даже плохие соседи», – подчеркнул он.

В свою очередь **экс-президент Украины В. Ющенко** заявил, что торговая война, которую начала Россия против Украины, является свидетельством достижения политических целей методами экономического шантажа. «Сам проект Таможенного союза в контексте этих событий обнаруживает свою истинную суть – это политический проект реанимации российского имперского влияния, а не добровольная координация экономической политики ради взаимной выгоды суверенных государств», – цитирует В. Ющенко пресс-служба «Нашої України». По его словам, украинский производитель стал заложником неудачных попыток российского руководства заблокировать движение Украины в Европейский Союз. «Чем более реальной становится перспектива заключения Соглашения об ассоциации, тем более абсурдной становится внешняя политика России в отношении Украины. Выгоды экономического сотрудничества, которое регулируется не только нормами двусторонних соглашений, но и ВТО, в которую входят обе страны, перечеркнуты грезами о восстановлении политического диктата», – подчеркнул экс-президент.

В партии **УДАР** отметили, что с приближением даты саммита в Вильнюсе Россия начала очередной виток торговой войны, пытаясь таким образом заставить Украину отказаться от избранного ею европейского пути, сообщается в пресс-службе партии. «Ситуацию с блокированием украинского экспорта следует рассматривать как серьезное предостережение от участия в Таможенном союзе, где Россия играет исключительно в собственных интересах. К сожалению, эта ситуация еще раз доказывает, что Россия привыкла разговаривать со своими партнерами по СНГ на языке силы», – убеждены в УДАРе.

Как отметил *заместитель председателя партии УДАР В. Ковальчук*, действия России по блокированию украинского экспорта не соответствуют уровню стратегического партнерства, установленного между двумя государствами.

Большинство экспертов также связывают ситуацию с украинским импортом в Россию с давлением в вопросе вступления Украины в Таможенный союз. По их мнению, советники президента России В. Путина окончательно утратили варианты по «украинскому вопросу», потому в ход пошла беспорядочная пальба из всех орудий, главное из которых – экономические санкции.

«Я думаю, что, возможно, это связано с тем, что Украина в ближайшее время будет подписывать Соглашение об ассоциации и зоне свободной торговли с Евросоюзом. Наверное, тут есть и определенное политическое давление, направленное на то, чтобы Украина вступала в Таможенный союз», – заявил *вице-президент Международной торговой палаты в Украине И. Гресь*. Он добавил, что на сегодняшний день импорт российских энергоносителей в Украину значительно сократился и уровень потребления российского газа значительно снизился, а Украина была для России одним из крупнейших партнеров потребления газа. По словам И. Греся, Россия понесла в связи с этим значительные потери, что и привело к таким методам давления на официальный Киев.

По мнению *директора Киевского центра политических исследований и конфликтологии М. Погребинского*, тотальный досмотр на погранпереходах – это ответ на решение Президента В. Януковича пойти на сближение с Евросоюзом. «Киев сделал выбор в пользу европейской интеграции, что не понравилось Москве, – отмечает эксперт. – Зная характер Януковича, я уверен, что он не будет отказываться от подписания Соглашений с ЕС».

Действия Москвы по блокаде украинского экспорта приведут к обратному эффекту, убежден *заместитель генерального директора Центра им. А. Разумкова В. Чалый*. «Очевидно, это не что иное, как реализация разработок по “принуждению Украины к евразийской интеграции”», – отметил эксперт. Он уверен, что Украина после новой войны лишь выйдет на первую интеграционную стадию отношений с Европейским Союзом.

Разделяет данную точку зрения и *экономист А. Черный*, отметивший, что ситуация выгодна в первую очередь российским производителям, которые избавляются от конкурентов. И хотя кажется, что торговые войны также политически выгодны тем, кто пытается надавить на Украину, чтобы повлиять на ее внешнеполитический выбор, но реально достигается противоположная цель. В Украине, в очередной раз обидевшись на партнеров по СНГ, убеждаются в правильности курса на евроинтеграцию, констатирует эксперт. Он подчеркнул, что «это именно войны, а отнюдь не торговые споры. Если бы проблемы возникли в торговле с европейской стороной, то были бы предоставлены документы, подтверждающие

обоснованность претензий, решения формулировались бы со ссылкой на конкретные статьи законодательства, а споры решались бы в судах. С Россией мы видим нападение без предупреждения – просто объявлением на сайте контролирующей структуры, без подтверждений и без возможности разрешить ситуацию. В этом и разница между европейским и азиатским понятием “зона свободной торговли”».

«Действия России наносят удар по нашей экономике, но, кроме того, заставляют нашу власть и олигархов задуматься, что нас ждет, – считает **экономист Киевского центра политических исследований и конфликтологии А. Кошик**. – ...Европейцы не собираются нас пускать на свои рынки – напротив, они стремятся получить свободный доступ на украинский рынок. И Россия, в свою очередь, именно сейчас демонстрирует, что означают закрытые границы, как все будет выглядеть после подписания Соглашения с ЕС». Эксперт предположил, что Украине придется обратиться за помощью к международным организациям, а значит, Россия может получить результат, противоположный ожидаемому.

В свою очередь **экономист В. Лисицкий** высказал мнение, что таможенные санкции против украинских товаров со стороны России были своеобразным тестом на прочность украинской власти. По мнению эксперта, «это была проба для того, чтобы в дальнейшем выработать какие-то более весомые, более значительные методы влияния на Украину, с тем чтобы в конечном счете остановить подписание Соглашения об ассоциации с ЕС».

В то же время В. Лисицкий заявил, что руководство РФ переоценивает значимость этого события. Так, по его словам, в Соглашении речь идет о нормах регулирования, а не о жестких обязательствах сторон. Тем более в документе отсутствуют требования «свернуть экономические отношения с Россией и сосредоточиться только на развитии отношений с Евросоюзом». Экономист также привел данные, свидетельствующие о том, что за последние 10 лет наблюдается постоянный рост товарооборота, прежде всего, со странами СНГ и другими странами (Китай, США и т. д.). При этом доля стран ЕС во внешнем товарообороте не растет. «Поэтому мне не очень понятно, почему нас пытаются отодвинуть от ЕС», – сказал В. Лисицкий.

Эксперт по вопросам безопасности, профессор Киевского национального университета Г. Перепелица напомнил, что Москва в очередной раз нарушила обещания не применять к Украине любого давления, в том числе экономического характера, в обмен на отказ Киева 1992 г. от третьего по мощности ядерного арсенала в мире. «Это еще раз свидетельствует о том, что международное право для России – это лишь благие пожелания», – сказал ученый. По его словам, отказавшись от курса на сближение с НАТО и допустив «вечное базирование» российского Черноморского флота в Крыму, нынешнее украинское руководство потеряло последние аргументы для ведения переговоров с Москвой на равных и теперь не способно дать адекватный ответ жестким действиям России. «Если не сработает нынешний экономический прессинг, следует ожидать зачистки украинских предприятий на российском рынке. А если не сработает и это,

Москва пойдет на применение уже не мягкой, а жесткой силы», – уверен Г. Перепелица.

Несколько иное мнение озвучил **исполнительный директор аналитического центра «CASE Украина» Д. Боярчук**, заявивший, что «мы однозначно говорим о торговой войне между Россией и Украиной, но Украина здесь не является жертвой. Это многоходовка, и Украина в ней активно участвует».

По мнению эксперта, информация о том, что Россия полностью закрыла свой рынок для украинских экспортеров, не представляет серьезной угрозы для украинской экономики. Д. Боярчук считает, что скорее надо говорить об элементе психологического давления на украинское руководство в рамках взаимной торговой войны. «Речь идет о торговой войне, которую нельзя сказать, кто развязал. Россия щипала Украину по многим вопросам, тот же сыр или молочные продукты. Это болезненные темы для украинских молочников, они 80 % продукции экспортируют в Россию, но в целом для экономики Украины это не такая уж большая катастрофа. Россия делала нам неприятно, но это было несмертельно, – заявил эксперт. – Украина отреагировала, начала решать свои вопросы, запретив импорт угля, повышением импортных тарифов, спецпошлины на автомобили, утилизационные сборы и т. д. Этим Украина настроила против себя не только Россию, но и другие страны, и, по сути, развязала руки России против Украины. Насколько всё это повлияет на экономику Украины? Я не думаю, что Россия реально остановит весь украинский товар. Россия очень заботится о восприятии себя на Западе и в мире, и все это будет подаваться под благовидным предлогом. Чтобы убить украинский экспорт и экономику, у России уже было достаточно инструментов, поэтому здесь скорее психологическое воздействие».

В то же время **президент Украинского аналитического центра А. Охрименко** акцентирует внимание на том, что фактически развязанная Российской Федерацией торговая война с Украиной негативно отразится на экономике обеих стран. «На данный момент Украина не может за один день порвать все экономические связи с Россией, и Россия этим пользуется, применяя по отношению к Украине явно нерыночные методы и тем самым нарушая все ранее подписанные договора между странами... Проблемы, которые Россия создала на таможне для украинских товаров, не только порождают трудности для украинской экономики, но также рикошетом ударят и по экономике России», – говорит он.

В то же время, отмечает эксперт, в случае эскалации конфликта украинским производителям придется переориентироваться на новые рынки сбыта. «Благо, для Украины начал открываться рынок Китая, который может без особых проблем поглотить все излишки продовольствия, которые ранее поставляли в Россию. Кроме того, торговая война будет стимулом для украинских производителей выходить на новые рынки сбыта в тех же Азии и Латинской Америке», – полагает А. Охрименко.

Член-корреспондент НАН Украины, заведующий отделом теории и

истории политической науки Института политических и этнонациональных исследований им. Кураса НАН Украины Н. Михальченко также отмечает, что потери от «таможенной войны» между Россией и Украиной будут взаимными. «На первом этапе украинцы понесут большие потери, но Украина найдет замещение сбыту своих товаров, особенно в продовольственной части, поскольку продовольственный кризис бушует во всем мире. И постепенно ее потери будут снижаться. А в России только нарастать, потому что никуда Украину между Россией и Европой не деть. Им придется прибегать к услугам Украины как транзитера. И если Украина примет ответные меры, то потери России будут значительно больше. Некоторые товары будет тяжело сбывать, поскольку они по качеству не подходят для конкуренции на мировом рынке, но большинство товаров Украина сможет продавать на мировом рынке», – отмечает Н. Михальченко.

Эксперт считает, что «если бы наша власть была бы более гибкой и не столько коррумпированной, то инвестиции давно бы поступали. Поэтому много зависит от самих нас – как мы успеем перестроиться, насколько мы станем привлекательными для инвесторов. Украина имеет все условия для того, чтобы эти потери восстановить. Да, 24 % торгового баланса – это не мелочи, но пройдет время – и мы определимся, что наш вектор – европейский, и будем торговать нормально. И никуда Россия не денется, она будет покупать у нас те товары, которые не сможет производить сама.

Многие отечественные эксперты убеждены, что, несмотря на существенный удар по отдельным украинским производителям, блокирование украинского экспорта в Россию не приведет к катастрофическим последствиям в общенациональном масштабе, на что могут рассчитывать его инициаторы. Даже при худшем сценарии это могло бы привести к дополнительному сокращению общих объемов экспорта из Украины в 2013 г. на 3–4 % и, возможно, еще на столько же в следующем. Еще менее ощутимой, даже по пессимистическому сценарию, будет торговая война со стороны России в измерении дополнительного падения ВВП (потеря в этом и следующем годах не будет превышать 1 %), убытки госбюджета будут еще менее заметными, так как львиную долю туда собирают за счет НДС, который экспортерам возмещают.

Кроме того, по логике, сразу после подписания Соглашения об ассоциации и ЗСТ политическая целесообразность в продолжении торговой войны против Украины для России будет потеряна, а постольку указанный выше пессимистический сценарий не станет реальностью. Это, кстати, еще один мощный стимул, чтобы быстрее завершить процесс и устранить рациональный мотив для продолжения такого шантажа со стороны Москвы. Если же РФ решит не прекращать торговой войны против Украины по иррациональным мотивам, «чтобы наказать», и в будущем, то это медленно начнет играть против самой России уже в среднесрочной перспективе. Во-первых, так как резко снизит значимость местного рынка для отечественных товаропроизводителей, а следовательно, и избавит официальный Киев от необходимости считаться с позицией Москвы даже меньше, чем ранее.

Доля РФ в экспорте товаров из Украины в январе – мае этого года и так снизилась с 26,6 до 23,7 %, тогда как ЕС, наоборот, возросла с 24,5 до 26,8 %. Таким образом, значение российского рынка для Украины и до начала полномасштабных таможенных санкций стремительно уменьшалось, а европейского росло. В условиях же новой блокировки доступа украинских товаров на российский рынок эта тенденция только ускорится. Доля же России в украинском экспорте, в случае пессимистического сценария, уже в следующем году может сократиться до 15–16 %.

Во-вторых, несмотря на львиную долю в российском импорте в Украину углеводородного сырья, можно найти и уязвимые позиции, например импорт ядерного топлива, автомобилей, в которых контрмеры Украины на возможное продолжение Москвой торговой войны будут достаточно болезненными для производителей РФ и т. д.

Таким образом, резюмируют эксперты, новая торговая война со стороны России не является основанием для капитуляции накануне саммита в Вильнюсе. Напротив, это дополнительный аргумент в пользу скорейшего создания ЗСТ с ЕС и диверсификации рынков сбыта украинских товаров за счет государств Азии и Африки, а также очередного этапа уменьшения уровня взаимозависимости Украины и России, унаследованной от советского прошлого.

Также ряд отечественных политологов пришел к выводу, что выжидательная политика украинского правительства и игнорирование открытой провокации со стороны Российской Федерации в виде ограничений на импорт украинской продукции может позитивно сказаться на имидже нашего государства в Европе.

В частности, *руководитель Аналитической группы им. Г. Сковороды В. Кучерук* отмечает, что «в Европе четко поймут, что выбор Украины окончательный и активизируют евроинтеграционные процедуры, а в Украине еще более дистанцируются от непредсказуемого северного соседа». Комментируя начало «экономической войны» между Россией и Украиной, эксперт высказал уверенность в том, что действия российских таможенников контролируются президентом Российской Федерации В. Путиным. Политолог считает, что такие шаги главы соседнего государства приведут к позитивным внутреннеполитическим и геополитическим последствиям для Украины.

По словам В. Кучерука, российское руководство намеревается сорвать подписание Соглашения об ассоциации между Украиной и Европейским Союзом, намеченное на осень текущего года. В результате «Путин, сам того не ведая, стал главным промоутером Украины в Европе», подчеркивает эксперт.

Он также акцентирует внимание на том, что недружественные действия России привели к консолидации украинских политических элит. В. Кучерук выражает надежду на то, что такой настрой провластные и оппозиционные силы сохранят надолго, что позволит им осенью без проволочек принять оставшиеся законы в рамках подготовки к подписанию Соглашения об

ассоциации с ЕС.

«Безусловно, односторонние действия России негативно скажутся на экономических интересах украинских предприятий и государства в целом, однако в стратегической перспективе плюсов от такого поведения соседей будет больше, чем минусов», – подытожил В. Кучерук.

С другой стороны, «если отношения Украины и стран Таможенного союза будут и дальше ухудшаться, в некоторых украинских регионах возможны беспорядки», считает **руководитель Центра системного анализа Р. Ищенко**.

По мнению политолога, после подписания Украиной Соглашения об ассоциации с Евросоюзом, которое планируется в ноябре этого года, границы стран Таможенного союза станут закрыты не только для украинских товаров, но и для трудовых мигрантов. «Получается, что полтора-два миллиона гастарбайтеров из Украины, работающие в России, вернутся на родину. Это будет достаточно серьезная нагрузка на социальную сферу, поскольку все эти люди зарабатывали не только себе на хлеб, но и кормили свои семьи. В связи с этим, естественно, возможность эмоционального взрыва как в отдельных регионах, так и в целом по стране будет увеличиваться», – отметил Р. Ищенко.

По мнению политолога, именно это является прямым следствием той напряженности в торговых отношениях, которая сейчас разгорается между Украиной и Россией. «Ситуация очень неприятная, для какого-то бизнеса даже смертельная. Мы сталкиваемся с ситуацией, когда Украина после подписания Соглашения об ассоциации должна будет торговать с Россией по правилам стран ЕС. Естественно, возникнут торговые проблемы. Естественно, возрастет таможенная пошлина на границе всех стран, входящих в Таможенный союз, а это значит, что большие группы украинских товаров просто станут неконкурентными и неконкурентоспособными», – отметил Р. Ищенко.

Что касается **реакции со стороны России**, то она оказалась более чем сдержанной.

По сообщению пресс-службы правительства РФ, в правительстве обеспокоены возникшей ситуацией, так как это сказывается на торгово-экономических связях. «Но это решение таможенных органов, а на уровне правительства никаких решений по регулированию импорта из Украины не принималось», – говорится в сообщении.

В свою очередь, таможня России заявила, что не блокирует украинские товары. В этой связи обозреватели СМИ отмечают, что отсутствие внятных комментариев со стороны России, по всей видимости, связано с тем, что любое публичное признание торговой войны приведет к неизбежным осложнениям внутри Всемирной торговой организации.

Чиновники из РФ со своей стороны ситуацию на таможне необычной не считают. Как заявил **глава Комитета Госдумы России по делам СНГ**

Л. Слуцкий, трудности прохождения украинскими товарами российской

таможни во многом вызваны просто бюрократией. По его словам, сложности связаны с тем, что Украина не входит в Таможенный союз. Л. Слуцкий заверил, что никакой политики в этом нет и все проблемы разрешатся в ближайшее время.

Глава Россельхознадзора С. Данкверт, чье ведомство недавно ввело усиленный контроль за украинским сыром из-за обнаруженных в нем антибиотиков, также отрицает ведение торговой войны с Украиной и считает ограничения поставок обычной практикой. «Недавно изучил мониторинг украинской прессы. Много разговоров о том, что между нашими странами идет торговая война, хочу успокоить – никакой торговой войны в сфере продовольствия нет, идет обычная контрольная работа», – заявил С. Данкверт. По его словам, ограничения на ввоз украинской продукции животноводства – это обычная практика. «Были случаи, когда ветслужба Украины и сама вводила ограничения на экспорт некоторых видов продукции, – отметил он. – Поэтому не надо создавать проблему там, где ее нет».

Замдекана факультета мировой экономики и мировой политики Высшей школы экономики А. Суздальцев назвал проблемы украинских товаров на российской таможне обычными международными отношениями. «Все таможенные посты работают, появились очереди, связанные с тем, что российская таможня сейчас выполняет все предписания по проверке поступающих в Россию грузов – они вскрывают контейнеры, смотрят, что везется, сравнивают с документами, то есть работают в полный профиль», – заявил он. «Обнаружилось, что Россия реально видит в Украине суверенное независимое государство, которое не входит, кстати, ни в какой интеграционный блок с Россией. То есть выход России на нормальные международные отношения у Украины вызывает возмущение», – добавил эксперт. По мнению А. Суздальцева, «украинцы просто привыкли, что в Россию можно везти все, что хочешь и откуда хочешь, любого качества».

В то же время, как заявил *советник президента Российской Федерации С. Глазьев*, таможенное администрирование на украинско-российской границе может быть усилено, если Украина подпишет Соглашение об ассоциации с Евросоюзом. «Мы на всякий случай готовимся к ужесточению таможенного администрирования, если вдруг Украина осуществит этот самоубийственный шаг, подписывая Соглашение об ассоциации с ЕС», – заявил он.

При этом С. Глазьев подчеркнул, что проверка грузов на украинско-российской границе в последние дни была разовой акцией. «Не надо это драматизировать. Дело в том, что российская таможенная служба проводила профилактические мероприятия, связанные с подготовкой изменений режима таможенного администрирования в случае, если Украина подпишет Соглашение об ассоциации с ЕС», – отметил советник президента РФ.

Также он отметил, что сейчас ситуация на границе нормализовалась. «Выводы пока не сделаны, пока идет обработка информации. Сейчас ситуация нормализовалась», – заверил С. Глазьев.

Со своей стороны *руководитель научно-исследовательских программ Черноморско-Каспийского центра, специалист Российского института стратегических исследований Э. Попов* в интервью украинскому изданию «Главком» прямо заявил, что, «если бы Украина была членом Таможенного союза, не было бы этих торговых войн. Без Украины возрождение России как промышленной державы очень сложно».

Определенную обеспокоенность вызвала дальнейшая эскалация в торговых отношениях между Украиной и РФ и в **странах Запада**.

В частности, *Комитет по иностранным делам Европарламента* 28 августа проведет экстренное заседание в связи с обострением украинско-российских торговых отношений. Инициатором внеочередного заседания стал глава комитета Э. Брок, который в связи с недавними событиями предлагает обсудить вопрос, как Евросоюз должен реагировать на развитие событий в этих странах. «Мы также должны оценить политические последствия недавних угроз со стороны России, которые могут ограничить торговлю с Украиной в случае подписания страной договора об ассоциации и зоне свободной торговли с ЕС. Это – серьезное развитие, которое может бросить тень на предстоящий саммит в Вильнюсе», – подчеркнул он.

Э. Брок и евродепутат Я. Цариуш-Вольский называют пассивной позицию Евросоюза в торговой войне России с Украиной и призывают к немедленным действиям, направленным на защиту Киева и его суверенного права выбора. «Блокируя импорт из Украины, Россия ведет торговую войну с Украиной. Давление увеличивается для того, чтобы удержать Украину от подписания Соглашения об ассоциации и зоне свободной торговли с Европейским Союзом. ЕС, как заинтересованная сторона, должен действовать и защитить Украину, оспаривая действия России, в то время как Украина должна сделать все, что необходимо для подписания Соглашения об ассоциации», – говорится в заявлении депутатов, распространенном в Брюсселе.

Депутаты Европарламента выразили убежденность в том, что своими действиями Россия хочет заставить Украину сделать выбор в пользу Евразийского таможенного союза, а не в пользу ЕС. Тем самым просигнализировать остальным странам-участницам Восточного партнерства. «Это четко нарушает правила ВТО. Вместе с тем это совсем не торговый спор, но очень серьезный геополитический конфликт. Он может угрожать всему проекту «Восточное партнерство», – отмечается в заявлении Э. Брока и Я. Цариуш-Вольского.

При этом евродепутаты отметили, что «эта акция является враждебной не только по отношению к Украине, но и к ЕС. Если Россия применяет незаконное давление, чтобы подорвать долгосрочные переговоры по договору с ЕС, ясно, что ЕС должен принять эффективные политические и дипломатические меры в защиту Украины и ее права на выбор». Они также добавили, что дальнейшее бездействие Европейской комиссии приведет лишь к тому, что Россия будет продолжать политику давления и шантажа и, вероятно, усилит ее к саммиту Восточного партнерства в Вильнюсе.

Также заявила о возможности рассмотрения этого вопроса при условии обращения туда Украины и *Всемирная торговая организация (ВТО)*.

Со своей стороны *министр иностранных дел Швеции К. Бильдт* также полагает, что Россия начинает торговое противостояние против Украины, чтобы заблокировать ее отношения с ЕС. «Россия начинает тихую торговую войну против Украины, чтобы заблокировать ее отношения с ЕС. Это может быть очень серьезно», – написал он на своей странице в Twitter.

Британское издание The Economist со ссылкой на мнение аналитиков The Economist Intelligence Unit спрогнозировало, что торговая война Российской Федерации с Украиной не сможет носить долгосрочный характер. «На сегодня кажется маловероятным, что Россия полностью приостановит поставки из Украины. Если же и приостановит, то не на продолжительное время, поскольку российская экономика, которая уже давала сбои в 2013 г., будет так же поражена – к ее основному импорту из Украины принадлежат ключевые промышленные ресурсы, такие как металлы, химические вещества и электрические машины», – говорится в публикации.

По мнению аналитиков, политически такой шаг может увеличить напряжение между двумя странами, однако это может принести и некоторые бонусы для Украины. «Украина может выиграть немного сочувствия и поддержки от заграницы. Например, США уже заявили о своем желании помочь Украине с диверсификацией энергоносителей», – пишет издание.

В целом же сегодня практически для всех очевидно, что проблемы в украинско-российских отношениях, в том числе в сфере торговли, действительно нарастают. К чему это приведет, пока сказать сложно. Часть экспертов полагает, что такое давление только укрепит украинские власть, бизнес и общество в стремлении поскорее двигаться к ЕС. Но резкий тон, которым украинский крупный бизнес сообщает о своих проблемах с Россией, постоянное акцентирование внимания на тотальных потерях от сворачивания сотрудничества с РФ показывает, что нельзя исключать и совсем иные сценарии. В основном называются **три возможных варианта развития событий**.

Вариант 1. Украина войдет в таможенный союз. «Обратите внимание на тональность заявлений украинских компаний о проблемах с Россией, – говорит представитель одной из украинских ФПП. – Она очень тревожная. Бизнес обычно не любит говорить о своих проблемах, а тут, наоборот, их подчеркивает, посылая тем самым сигнал властям: с Россией нужно договориться. Если проблемы с экспортом в РФ будут нарастать, то это послание будет доноситься все настойчивее. В результате Киев может отказаться от ассоциации с ЕС и начнет переговоры о присоединении к Таможенному союзу. Я бы такой вариант не исключал – ситуация у бизнеса сейчас очень тяжелая, и потеря крупнейшего рынка сбыта может стать для многих предприятий катастрофой. В таких условиях будет уже не до разговоров о евроинтеграции».

В то же время политологи считают отказ Украины от ассоциации с ЕС

маловероятным. «Никаких переговоров о ТС сейчас не ведут. А после демарша России с ограничением импорта это тем более маловероятно – наши не любят, когда их пытаются нагнуть», – считает В. Фесенко.

С ним согласен и М. Погребинский: «В нашей элите большинство ориентировано на Европу – они держат там свои яхты, учат детей. И они стараются влиять на решение по тому, какой выбор делать».

Вариант 2. Украина ускорит движение в ЕС. Пока все подчеркивают неизменность движения Украины в ЕС. И в Партии регионов, и в оппозиции назвали действия России недопустимым давлением и подчеркнули, что оно не сможет повлиять на украинскую евроинтеграцию. Так же считают и политологи. «Вероятность отказа подписания Соглашения об ассоциации с ЕС с украинской стороны маленькая, – считает М. Погребинский. – И руководство страны не остановят даже потери от отказа от ТС, оно будет только думать, как их компенсировать».

В то же время В. Фесенко оценивает вероятность подписания Соглашения с ЕС, как 50 на 50: «Сейчас подписание зависит больше от Брюсселя, а не от Киева. И тут будет важно какая ситуация сложится вокруг Тимошенко».

Между тем, отношение украинского бизнеса к ассоциации с ЕС и зоне свободной торговли и раньше было неоднозначным (не хотелось пускать в страну конкурентов), а после начала проблем с Россией – тем более. Ключевую роль будет играть готовность ЕС (и шире – Запада) компенсировать Украине потери от сворачивания сотрудничества с РФ. Если такая готовность будет проявлена, тогда, скорее всего, ничто не остановит Киев в движении в ЕС. Если же гарантий компенсации не предоставят, тогда возможны варианты.

Вариант 3. И нашим, и вашим. Нельзя отбрасывать и третий путь – когда Украина попытается выйти из ситуации по принципу «и вашим, и нашим». Например, заключит Соглашение об ассоциации с ЕС, но при этом пойдет в важных вопросах навстречу России. Или, к примеру, отдаст ей в управление газотранспортную систему, получив взамен скидку на газ. О том, что такой вариант теоретически возможен, говорит и недавнее заявление посла России в Украине М. Зурабова, который сказал, что вариант «труба в обмен на дешевый газ» мог бы состояться и вне формата ТС.

Не исключено, что Россия в любом случае будет настаивать на отказе от ассоциации с ЕС (даже если снимет требование о ТС). Ведь Москва неоднократно заявляла, что если Киев войдет в зону свободной торговли с ЕС, то импорт из Украины в Россию будет ограничен – чтобы в РФ не шли товары из ЕС транзитом через Украину по минимальным пошлинам. Таким образом, на протяжении последнего времени Москва несколько раз применяла экономические санкции против Киева, запрещая ввоз тех или иных товаров. Пока что данные санкции в полномасштабную экономическую войну не переросли.

В то же время, по мнению большинства экспертов, никакой катастрофы от экономической войны с Россией не будет. Блокировка импорта

українських товарів в Росію не являється основою для поступок Москві, а в середньотривчій перспективі, в разі повторення подібних кроків, буде грати на ослаблення її позицій в Україні.

Но в будь-якому разі зупинка торгівлі ні до чого хорошому для Києва і Москви не приведе – це зростання боргових зобов'язань, навантаження на страхові компанії, тимчасова втрата робочих місць і пр.

ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

Голова Верховної Ради України В. Рибак привітав учасників і організаторів Національного сорочинського ярмарку з нагоди проведення ярмарку на Полтавщині.

«Переконаний, що ці привітні серпневі дні об'єднують усіх небайдужих до долі національної спадщини, сприятимуть розвитку духовності та моралі, збереженню самобутності й самосвідомості, українських звичаїв і обрядів етнографії та художнього промислу, історичної пам'яті. Бажаю кожному учаснику ярмарку незабутніх вражень та емоцій, щастя і миру, звершення сподівань і непохитної віри у себе і світле майбутнє нашого спільного дому – України», – сказано в привітанні (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2013. – 21.08*).

Комітет з питань охорони здоров'я під час III сесії Верховної Ради України сьомого скликання планує розглянути до першого читання близько 30 законопроектів.

Зокрема, обговорюватиметься законопроект про медичні вироби (реєстр. № 2648). Документом планується врегулювати правовідносини, пов'язані з введенням в обіг і експлуатацію медичних виробів, приладдя медичних виробів різного призначення, і визначити права та обов'язки підприємств, установ, організацій і громадян, а також повноваження органів виконавчої влади й посадових осіб у цій сфері.

Як повідомляють у комітеті, документ відповідає положенням директив Ради Європи «Про медичні вироби» (93/42/ЄЕС), «Про активні медичні прилади для імплантації» (90/385/ЄЕС), «Про медичні діагностичні засоби *in vitro*» (98/79/ЄЕС).

Проектом пропонується встановити єдині норми й механізми введення медичних виробів в обіг та експлуатацію, вимоги до їх класифікації, застосування національного знака відповідності тощо. Документ також містить основні критерії оцінки відповідності медичних виробів, клінічної оцінки медичних виробів різного призначення та активних медичних виробів, що імплантують, оцінки характеристик медичних виробів для лабораторної діагностики *in vitro*, ведення державного реєстру таких виробів, порядку їх ввезення, вивезення, утилізації і знищення.

Комітет планує також розглянути законопроект про профілактику травматизму невиробничого характеру (реєстр. № 2904). Документом пропонується визначити основні засади реалізації державної політики у сфері суспільних відносин профілактики травматизму невиробничого характеру, спрямованої на забезпечення безпечних умов життя і діяльності людини (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2013. – 21.08*).

Міністерство енергетики та вугільної промисловості України пропонує затвердити до 15 жовтня 2015 р. ДК «Газ України» єдиним постачальником теплової енергії в Україні. Про це йдеться в законопроекті відомства «Про проведення експерименту у сфері теплопостачання на базі Дочірнього підприємства ДК «Газ України»», передає УНН.

Згідно з документом, НАК «Нафтогаз України» як суб'єкт, уповноважений Кабінетом Міністрів України на формування ресурсу природного газу для споживачів України, має забезпечити «Газ України» природним газом у необхідному йому обсязі. У свою чергу, «Газ України» постачатиме природний газ теплогенеруючим організаціям, купуватиме в них теплову енергію, вироблену з цього газу, і передаватиме її теплопостачальним організаціям. При цьому передбачається, що ціни на газ встановлюватиме національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики (НКРЕ), а на теплову енергію – Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері комунальних послуг (Нацкомпослуг), і НКРЕ в межах своїх повноважень.

Крім того, розрахунки за теплову енергію пропонується здійснювати через поточні рахунки зі спеціальним режимом використання, перелік яких затверджуватиметься Кабінетом Міністрів України. Передбачається, що порядок теплопостачання і механізм розрахунків за природний газ і теплову енергію в рамках експерименту, відповідно до цього закону, встановлюватиметься Кабінетом Міністрів України.

Як зауважують у Міненерговугілля України, метою експерименту є фінансове оздоровлення підприємств теплоенергетики, створення передумов для реконструкції і модернізації об'єктів теплопостачання, стимулювання своєчасних розрахунків за природний газ і теплову енергію (*Українські Національні Новини (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 21.08*).

Народний депутат В. Колесніченко зареєстрував законопроект, який передбачає скасування євроінтеграційного курсу України. Про це повідомляє сайт «регіонала» «Російськомовна Україна».

Законопроектом пропонується скасувати норми законів і окремі законодавчі акти України, у яких ідеться про євроінтеграцію. Також В. Колесніченко має наміри скасувати Указ Президента «Про затвердження Стратегії інтеграції України до Європейського Союзу» та деякі

«євроінтеграційні» розпорядження Кабміну. «Регіонал» вважає, що «в українському суспільстві відсутня об'єднуюча або хоча б домінуюча позиція щодо вектора зовнішньополітичного курсу держави: приєднання до Митного союзу Євразійського економічного співтовариства або до Європейського Союзу». Також він вважає, що напрям курсу українського розвитку тільки з європейським вектором суперечить як законодавству, так й економічній доцільності (*Економічна правда (www.epravda.com.ua)*. – 2013. – 20.08).

Народні депутати від «Батьківщини» запропонували парламентарям скоротити робочий день на дві години – до тривалості робочого тижня 38 год. Про це повідомили в партії «Батьківщина», передають «Коментарі».

Як повідомляється, відповідний законопроект зареєстрували народні депутати О. Турчинов і А. Павловський. «Цей законопроект є відповіддю опозиції на ініціативи олігархів, які давно лобюють збільшення робочого тижня з 40 до 48 год. Ми цього не дозволимо. Європейський стандарт тривалості робочого тижня – 36–38 годин», – прокоментував документ А. Павловський.

За його словами, роботодавцям «слід дотримуватися норм, прийнятих у цивілізованому світі, і поважати право на відпочинок працюючої людини». «Не може існувати й ситуація, коли робочий день починається, як кажуть, у верстата. Спочатку люди їдуть на роботу в задушливому, переповненому громадському транспорті. У години пік на дорогах затори. Усе це займає час і втомлює. При розрахунку норми тривалості робочого часу слід врахувати потребу трудящих відпочити від такого навантаження», – підкреслив А. Павловський (*Українська правда (www.pravda.com.ua)*. – 2013. – 20.08).

Відбулася зустріч уповноваженого Верховної Ради України з прав людини В. Лутковської з керівником громадської організації «Центр політичних студій та аналітики» В. Тараном. Вказана громадська організація стала одним із переможців конкурсу «Сприяння роботі Секретаріату омбудсмена через цільову підтримку проектів організацій громадянського суспільства», який проводився в рамках проекту ПРООН «Демократизація, права людини і розвиток громадянського суспільства в Україні». Загальною метою проекту є посилення громадянського суспільства й сприяння в просуванні прав людини, демократичних цінностей і надання правової допомоги.

З червня 2011 р. представниками ГО «Центр політичних студій та аналітики» проводиться щомісячний Всеукраїнський моніторинг виконання норм Закону України «Про доступ до публічної інформації» місцевими органами влади, результати якого показали, що однією з головних перешкод належного виконання норм Закону є небажання влади надавати громадянам інформацію, якою вони володіють. Найпоширенішою причиною відмов є те, що запитувана інформація віднесена до категорії «для службового

користування» (ДСК) і є, відповідно, «інформацією з обмеженим доступом». Як демонструють результати моніторингу, досить часто гриф ДСК документам присвоюють неправомірно, приховуючи таким чином від громадян суспільно важливу інформацію. З метою розширення доступу громадськості до інформації, якою володіють органи місцевої влади й місцевого самоврядування, шляхом звуження обсягу інформації, наявної в переліках відомостей, що містять службову інформацію, представники ГО «Центр політичних студій та аналітики» запропонували проект «Розробка політики у сфері доступу до інформації під грифом ДСК (поєднання зусиль громадськості та омбудсмена задля підвищення рівня прозорості органів місцевої влади)». У рамках реалізації проекту планується провести моніторинг ситуації належного виконання Закону України «Про доступ до публічної інформації» в частині дотримання норм Закону в затверджених переліках відомостей, що становлять службову інформацію органів місцевої державної влади й місцевого самоврядування.

Проект «Розробка політики у сфері доступу до інформації під грифом ДСК» реалізується на виконання положень Стратегічного плану діяльності уповноваженого з прав людини на 2013–2017 рр., зокрема стратегічних цілей щодо забезпечення ефективного запобігання порушенням прав і свобод людини та дієвого реагування на виявлені порушення і підвищення рівня правової культури й правових знань кожного.

Вказана зустріч стала першою з циклу зустрічей уповноваженого з переможцями конкурсу «Сприяння роботі Секретаріату омбудсмена через цільову підтримку проектів організацій громадянського суспільства». Під час зустрічі сторони обговорили основні етапи реалізації проекту й підготовку посібника «Публічна та службова інформація: алгоритм створення переліків відомостей ДСК». Результати, отримані під час реалізації проекту, увійдуть до щорічної доповіді уповноваженого й спеціальної доповіді уповноваженого, присвяченої питанням реалізації права на доступ до публічної інформації (*Сайт уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (<http://www.ombudsman.gov.ua>). – 2013. – 21.08*).

Першочерговими питаннями порядку денного нової сесії Верховної Ради, яка розпочнеться 4 вересня, має стати призначення виборів у Києві та ухвалення законів, необхідних для підписання Угоди про асоціацію з ЄС. Про це на прес-конференції в «Укрінформі» заявив перший Президент України Л. Кравчук. «Верховній Раді треба включатися, це питання (призначення виборів Київради й мера столиці. – Ред.) не може бути в невизначеному стані. Це зашкоджує загальнополітичній ситуації. Тому відверто скажу, те, що прийняв Конституційний Суд... Він не сказав, що Київрада легітимна чи нелегітимна. Він сказав, що вибори мають бути... І ВР має визначитися однозначно. Тому що цей процес у столиці набув негативно політично-правового характеру й нігілізму. А якщо це відбувається в столиці, то поширюється всією Україною», – наголосив Л. Кравчук.

Крім того, за його словами, парламент має негайно розглянути ряд законопроектів, необхідних для підписання Угоди про асоціацію з ЄС. «Сьогодні їх треба прийняти, і вони вже фактично опрацьовані... Якщо ВР об'єднається в цьому питанні, то вже у вересні можна було б завершити ухвалення тих законів, які потрібні для того, щоб в листопаді підписати Угоду про асоціацію», – зазначив політик.

Характеризуючи в цілому ситуацію в українському парламенті, Л. Кравчук констатував, що «війна» між Партією регіонів і опозицією набуває дедалі більшого розмаху. «Це війна цілеспрямована, війна, яка не допомагає Україні, а, навпаки, стає серйозною перешкодою для вирішення багатьох проблем. Наприклад, це надумана боротьба проти фашистів», – вважає Л. Кравчук.

На думку экс-президента, аби вичерпати конфлікт між народними депутатами з різних партій, потрібно організувати круглий стіл між правлячою більшістю та опозицією (*Українські Національні Новин* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 20.08).

Перший Президент України Л. Кравчук прогнозує, що проект закону про зміни до Конституції може з'явитися восени 2014 р. Про це він заявив під час прес-конференції в «Укрінформі».

«Якщо ми в жовтні схвалимо концепцію (змін до Конституції. – Ред.), а ми переконані, що це реально, то десь через не дуже тривалий час ми зможемо приступити до найголовнішого завдання, яке поставлене перед Конституційною Асамблеєю, – підготовки проекту закону про внесення змін до Конституції України. Такий проект закону, попередньо можемо сказати, міг би бути підготовлений восени 2014 р.», – спрогнозував Л. Кравчук. За його словами, концепція змін до Конституції – це 60 % розуміння того, якою має бути конституційна реформа (*Українські Національні Новин* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 20.08).

Председатель Комиссии ВР АРК по межнациональным отношениям и проблемам депортированных Э. Абдураимов провел прием граждан.

Большинство поступивших обращений связано с земельными, жилищными вопросами и проблемами крымчан, имеющих жилье в местах компактного проживания ранее депортированных граждан. Все поступившие в ходе приема обращения взяты на контроль, по ряду вопросов даны соответствующие разъяснения и поручения.

По мнению главы комиссии, в местах компактного проживания ранее депортированных гражданам необходимо самоорганизовываться в общественные комитеты самоуправления, в которые войдут активные и неполитизированные жители, пользующиеся доверием своих соседей.

Формирование таких общественных органов поможет комплексно сформулировать и поэтапно решить в сотрудничестве с местной и республиканской властью большинство проблем, которые в целом типичны для мест компактного поселения. «Крымчанам необходимо быть активнее и проявлять инициативу в сотрудничестве с властью. Активная и конструктивная деятельность даст скорейшие результаты в решении существующих проблем», – убежден Э. Абдураимов (*Верховный Совет Автономной Республики Крым* (<http://www.rada.crimea.ua/news>). – 2013. – 21.08).

ВИКОНАВЧА ВЛАДА

Президент України В. Янукович привітав С. Тарасову з перемогою на Міжнародному конкурсі молодих виконавців популярної музики «Дитяча нова хвиля».

«Приємно, що завдяки чудовому голосу, яскравому артистизму, наполегливій праці ти досягла успіху в престижному дитячому музичному змаганні», – ідеться у вітанні глави держави.

В. Янукович побажав юній співачці подальшого творчого зростання, сил і наснаги для нових звершень на великій сцені (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (www.president.gov.ua). – 2013. – 20.08).

Вітання Президента України В. Януковича президенту Угорщини Я. Адери з нагоди національного свята.

«Ваша Високоповажносте!

Від імені народу України та від себе особисто щиро вітаю Вас із національним святом Угорщини – Днем Святого Іштвана, засновника Угорської держави.

Із приємністю хотів би відзначити активний поступальний розвиток добросусідських відносин між Україною та Угорщиною. Упевнений, що конструктивний українсько-угорський діалог і надалі сприятиме подальшому зміцненню співпраці в усіх сферах обопільного інтересу.

Користуючись нагодою, бажаю Вам, Ваша Високоповажносте, міцного здоров'я та успіхів у відповідальній діяльності, а дружньому угорському народові – миру, злагоди і процвітання.

З повагою, В. Янукович»

(Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2013. – 20.08).

Напередодні проведення урочистих заходів з нагоди 22-ї річниці

Незалежності Президент України В. Янукович здійснить дві робочі поїздки по Україні. Про це повідомив глава Адміністрації Президента України С. Львовчкін.

За його словами, 22 серпня глава держави здійснить робочу поїздку до Донецька, де візьме участь в урочистостях з нагоди Дня шахтаря.

С. Львовчкін повідомив, що 23 серпня Президент візьме участь в урочистій церемонії підняття Державного прапора в Києві. Цього ж дня відбудеться робоча поїздка глави держави до Харкова, де заплановано урочисті заходи з нагоди відзначення 70-річчя визволення міста від німецько-фашистських загарбників.

24 серпня, у день 22-ї річниці Незалежності України, В. Янукович у Києві традиційно покладе квіти до пам'ятників Т. Шевченку й М. Грушевському, а також візьме участь в урочистих заходах до Дня Незалежності на Володимирській гірці.

«Символічно, що головні цьогорічні урочисті заходи з нагоди Дня Незалежності України відбуваються на Володимирській гірці біля пам'ятника рівноапостольному князю Володимиру, – зазначив С. Львовчкін. – 1025 років тому князь Володимир хрестив Київську Русь і таким чином наблизив її до європейської сім'ї християнських народів» *(Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2013. – 21.08).*

Прем'єр-міністр України М. Азаров доручив активізувати роботу з наближення технічних регламентів Митного союзу та України. Відповідне завдання глава уряду поставив перед Міністерством економічного розвитку і торгівлі й Міністерством доходів і зборів.

«Треба враховувати реалії, як вони є. Митний союз і нові правила в ньому – така реалія, – наголосив глава уряду під час засідання Кабінету Міністрів 21 серпня 2013 р. – Пільгових режимів не буде, та ми їх і не вимагаємо. Ми закликаємо партнерів до справедливого застосування правил торгівлі на основі положень Світової організації торгівлі та чинної Угоди про зону вільної торгівлі між країнами СНД. І самі повинні бути готові виконувати ці правила».

За його словами, ситуація вимагає активізувати роботу з наближення технічних регламентів Митного союзу та України, адаптації експортної документації до нових вимог тощо, при цьому необхідно постійно працювати над власною конкурентоспроможністю. «Саме тому надзвичайно важливо зараз активізувати і продовжити нашу співпрацю з усіма країнами Митного союзу в частині зближення технічних регламентів та угод, які регулюють митні процедури. Таке завдання я поставив перед Міністерством економічного розвитку і торгівлі та Міністерством доходів і зборів», – сказав Прем'єр-міністр.

Разом з тим М. Азаров запевнив представників вітчизняного бізнесу, підприємців і промисловців, що уряд завжди стояв і стоятиме на захисті

економічних інтересів українських виробників. Зокрема, це стосується і врегулювання питання митного оформлення окремих вантажів з України на території РФ (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2013. – 21.08).

Державна програма активізації економіки на 2013–2014 роки вже починає давати результати, що є одним з найголовніших сьогоднішніх напрацювань уряду. На цьому наголосив Прем'єр-міністр України М. Азаров під час засідання Кабінету Міністрів України 21 серпня.

При цьому глава уряду висловив упевненість, що до кінця поточного року вдасться вийти на кращі економічні показники, ніж можна було прогнозувати через нестабільність наших традиційних ринків. «Свіжі дані Держстату підтверджують цю достатньо обнадійливу тенденцію: ми маємо за липень 2,4 % зростання ВВП. Це дуже оптимістичний показник. А в цілому за сім місяців вирівнявся показник валового виробництва в нашій країні. Експерти вважають, що нам вдалося витримати тиск світової рецесії», – сказав М. Азаров.

Глава уряду наголосив, що зростання економіки насамперед забезпечують реальні проекти. «Практично в кожному регіоні у другому півріччі відбудуться пуски нових виробництв, новозбудованих чи модернізованих об'єктів виробничої, соціальної сфери, – сказав М. Азаров. – Я хочу підкреслити, що злам негативних тенденцій в економіці – це не випадковість, не збіг обставин або якийсь подарунок, а результат кропіткої підготовчої роботи влади, бізнесу й трудових колективів».

Прем'єр-міністр наголосив, що на економічній карті України з'являються все нові й нові підприємства, які істотно наближають нашу країну до передових стандартів: технологій, продуктивності праці, екологічності виробництва, соціального забезпечення працівників, якості життя людей. «Економіка – дуже інерційна система. Ми дали їй правильний імпульс, і зараз треба працювати так, щоб у 2014 р. Програма активізації сповна дала результати. Таке завдання поставив перед урядом Президент України. Цього чекає від нас з вами український народ», – зазначив М. Азаров (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2013. – 21.08).

Спільна позиція України й Росії полягає в необхідності повернення до позитивної динаміки двостороннього товарообороту. Саме тому про торговельні війни між Україною і Росією навіть ітися не може, наголосив Прем'єр-міністр України М. Азаров під час засідання уряду 21 серпня 2013 р.

Він наголосив, що ускладнення митного оформлення окремих вантажів з України на території РФ існують, але їх масштаб аж занадто перебільшений і драматизований певними ЗМІ.

М. Азаров звернув увагу, що російська митниця з 14 серпня посилила контроль за вантажами з України. Федеральна митна служба Росії пояснила, що до так званої «групи ризику» потрапили товари, які, на їхню думку, не

мали сертифіката походження, оформленого відповідним чином. При цьому упродовж півтора місяця російська митниця видавала так звані профілі ризику щодо окремих груп товарів, які викликали певні застереження. «На жаль, частина українських компаній-експортерів не звернула належної уваги на посилені вимоги російських митників. І саме з цього треба зробити висновки організаторам бізнесу. А нам потрібно зробити висновки з того, що взаємодія між митними органами сусідніх країн, які мають величезний товарообіг, виявилася далеко не на висоті», – наголосив глава уряду. Він додав, що Федеральна митна служба Росії принесла свої вибачення учасникам зовнішньоекономічної діяльності.

Президенти України й Росії доручили урядам врегулювати питання. При цьому було підкреслено необхідність не тільки вирішити поточну проблему, а й не допускати ускладнень в майбутньому.

Уряд негайно створив робочу групу з вирішення проблемних питань російсько-українського торгового співробітництва під головуванням віцепрем'єр-міністра Ю. Бойка. Група інтенсивно працювала протягом вихідних, і це дало відчутний прогрес у розумінні суті проблем і шляхів їх вирішення.

М. Азаров нагадав також, що з цього приводу в неділю, 18 серпня, відбулася телефонна розмова з главою російського уряду Д. Медведевим. Глави урядів відкинули всілякі спекуляції, нібито ускладнення пов'язані з інтеграційними процесами двох країн. «Наша спільна думка полягає в тому, що навіть мови про торговельні війни між Україною і Росією бути не може. Створення перепон, відгороджування бар'єрами – це тупиковий напрям у двосторонньому співробітництві. Будь-яких країн. А тим більше наших, які поєднує безліч коопераційних, виробничих та інших зв'язків. Однобічної переваги тут добитися нереально. Іншого виходу, ніж спільно і швидко вирішувати питання, просто немає», – заявив Прем'єр-міністр України (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2013. – 21.08).

Прем'єр-міністр України М. Азаров вимагає від уряду активізувати роботу над підготовкою Державного бюджету на 2014 р. Про це він наголосив у своєму вступному слові на попередньому засіданні уряду, передає УНН.

«Ми зобов'язані розробити і вчасно прийняти збалансований бюджет», – сказав М. Азаров. Прем'єр констатував, що макроекономічна стабільність є головним досягненням за три роки роботи уряду. Завдяки цьому, за його словами, вдавалося постійно підвищувати зарплати й пенсії, незважаючи на світову економічну кризу. «Виважену та збалансовану політику ми продовжимо в наступному році. На це спрямовані соціальні ініціативи Президента, національний план дій», – пообіцяв М. Азаров.

Нагадаємо, що Прем'єр вимагав від Міністерства економічного розвитку та торгівлі й НБУ надати обґрунтований прогноз макроекономічних показників (інфляція, зростання ВВП. – Ред.) (*Українські Національні Новини (http://www.unn.com.ua)*). – 2013. – 21.08).

Прем'єр-міністр України М. Азаров доручив міністру аграрної політики і продовольства України М. Присяжнюку в стислі терміни організувати впровадження в Україні механізму державної кредитної підтримки для вітчизняних сільгоспвиробників та участь у такій програмі усіх сертифікованих елеваторів. Про це глава уряду заявив під час засідання Кабінету Міністрів України 21 серпня.

«У відповідь на тенденцію до зниження світових цін на зерно для підтримки вітчизняного сільгоспвиробника ми запроваджуємо надзвичайно вигідний механізм державної кредитної підтримки – державні заставні закупівлі», – повідомив М. Азаров. За його словами, відповідно до такого режиму сільгоспвиробник отримує під заставу зерна позику від держави за ставкою, яка незначно перевищує облікову ставку НБУ (під 6,9 % річних) **(Урядовий портал (www.kmi.gov.ua). – 2013. – 21.08).**

В Україні наразі створений і невдовзі почне працювати національний загальнодоступний кириличний домен верхнього рівня «.УКР». З 22 серпня в цьому домені почнеться реєстрація адрес органів державної влади українською мовою. Про це повідомив Прем'єр-міністр України М. Азаров під час засідання уряду 21 серпня 2013 р.

«Впроваджуючи національний домен, ми значно розширюємо наш сегмент в Інтернеті», – зазначив М. Азаров і додав, що це стало можливим завдяки довготривалій спільній роботі нашого уряду разом із неурядовими організаціями.

За його словами, кирилична реєстрація адрес органів влади зробить їх більш відкритими для простих громадян, насамперед для тих, хто тільки починає знайомитися з Інтернетом. «Наприклад, відтепер, щоб зайти на урядовий портал, не потрібно знати точне написання адреси латинськими літерами. Достатньо в адресній строчці набрати українською “Кабмін.укр” чи “КабінетМіністрів.укр” – і ви гарантовано потрапите саме туди, куди потрібно. До того ж адреси рідною мовою значно полегшать пошук в Інтернеті», – повідомив М. Азаров.

Це – тільки початок, сказав він, а в перспективі кирилицю можна буде використовувати й при написанні адреси електронної пошти. «Інтернет є невід'ємною часткою нашого життя. Тому чим доступнішим і, так би мовити, комфортнішим він буде для громадян, тим вищою буде також якість нашого з вами життя», – зазначив глава уряду **(Урядовий портал (www.kmi.gov.ua). – 2013. – 21.08).**

Міністерство регіонального розвитку, строительства и жилищно-коммунального хозяйства Украины разрабатывает программу строительства «малосемеек» для студентов и аспирантов. Об этом

сообщил первый замглавы Комитета по вопросам строительства, мостостроения, ЖКХ и региональной политики В. Вечерко.

По словам В. Вечерко, сегодня прорабатывается программа строительства жилья для аспирантов и студентов, так называемые «малосемейки». «Мы готовим свои предложения для Президента, в частности для Комитета экономических реформ при Президенте, и хотим, чтобы они были поддержаны по всей Украине. Мы начнем строительство таких “малосемеек”, как это было раньше», – уточнил В. Вечерко.

По его словам, в указанной программе Минрегиона будут также прописаны пункты о реконструкции старого жилья, в частности т. н. «хрущевок» (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2013. – 21.08).

19 серпня відбулися переговори між керівництвом Міністерства доходів і зборів України і Федеральної митної служби Росії з врегулювання питань, пов'язаних із митним оформленням поставок українських товарів на російський ринок.

Під час переговорів російська сторона запевнила, що станом на сьогодні додаткові процедури митного контролю по відношенню до українських товарів не застосовуються, товари українських підприємств перетинають російську митницю в штатному режимі.

Досягнуто принципової домовленості, що головним ключовим інструментарієм для врегулювання і недопущення подібних ситуацій надалі стане активізація обміну інформацією між митними органами двох країн, проведення двосторонніх консультацій, вироблення спільних підходів, особливо в тих моментах, коли зачіпаються інтереси українських і російських компаній. Гострота проблемної ситуації знята (*Урядовий портал* (www.ktm.gov.ua). – 2013. – 20.08).

Відносини між Україною та Японією набули характеру широкого й різнопланового співробітництва, враховуючи активний діалог із важливих міжнародних питань, регіональних ініціатив, розширення торговельно-економічного співробітництва та наукових і культурних зв'язків. Про це повідомив міністр економічного розвитку і торгівлі України І. Прасолов під час зустрічі з парламентською делегацією Японії.

Він зазначив, що Україна зацікавлена в збільшенні обсягів японських інвестицій в економіку. З цією метою протягом 2010–2012 рр. державою реалізовано широке коло заходів, спрямованих на стимулювання інвестиційної діяльності та фінансове забезпечення розвитку національної економіки, у тому числі в регіональному аспекті. «Ми розраховуємо, що укладання угоди про лібералізацію, сприяння та взаємний захист інвестицій між Україною та Японією найближчим часом забезпечить більш сприятливі умови для розвитку інвестиційного співробітництва між нашими країнами й розширення торговельно-економічних зв'язків», – зазначив І. Прасолов.

Він повідомив, що вже сформовано й затверджено склад української делегації, яка готуватиме документ до підписання. Міністр високо оцінив надання Японією кредитів і грантів у рамках «офіційної допомоги розвитку», зокрема виділення фінансових ресурсів на будівництво нового терміналу «Д» в Міжнародному аеропорту «Бориспіль», а також проект, що очікує на реалізацію, «Будівництво мостового переходу через Південний Буг у м. Миколаїв».

У свою чергу член палати представників парламенту Японії, голова парламентської групи з міжпарламентських зв'язків з Україною Е. Морі відзначив важливість співпраці з Україною і висловив надію на подальше її розширення. Представники японської делегації відзначали готовність японських компаній нарощувати інвестиції в українську економіку в разі подальшого поліпшення бізнес-клімату. У тому числі може йтися і про розміщення виробничих потужностей на території України (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2013. – 21.08*).

Україна розглядає можливість збільшення постачання сільгосппродукції на ринок Республіки Корея. Зокрема, ідеться про вітчизняне зерно, соняшникову олію і кондитерські вироби. Крім того, Україна готується розпочати експорт м'яса на корейський ринок. Про це йшлося під час зустрічі міністра аграрної політики та продовольства М. Присяжнюка з президентом Асоціації міжпарламентських зв'язків з Україною Національної асамблеї Республіки Корея Чо Джонг Сік.

«Для нас важливо, щоб 10–15 % сільгосппродукції і продуктів харчування, які імпортує Корея, були українськими. Так, уже торік Україна успішно розпочала експорт овочів до Кореї. Однак ми маємо хороший потенціал також і з інших позицій. Зокрема, Україна вже найближчим часом планує увійти до основних постачальників зерна до Кореї», – зазначив М. Присяжнюк.

Міністр наголосив, що якість українського зерна вже визнана рядом країн регіону, зокрема Китаєм, Японією, Бангладеш. Тому відкриття корейського ринку саме на часі. Міністр також наголосив, що Україна зацікавлена в збільшенні інвестування сільського господарства з боку Кореї. Так, уже розробляються закони, що гарантуватимуть захист іноземних інвестицій, у тому числі в аграрний сектор.

У свою чергу, корейська сторона підтвердила зацікавленість у закупівлі українського зерна, м'яса та іншої сільгосппродукції. Крім того, Республіка Корея розглядає можливість посилення інвестування українського аграрного сектору.

Нагадаємо, що у 2012 р. товарообіг сільськогосподарської продукції між Україною і Республікою Корея становив 251,2 млн дол. При цьому експорт становив 245,2 млн дол. Порівняно з 2011 р. у 2012 р. товарообіг збільшився майже в п'ять разів (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2013. – 21.08*).

Створення необхідної бази запасів енергетичних ресурсів – запорука стабільного функціонування держави. Про це йшлося 21 серпня під час брифінгу міністра енергетики та вугільної промисловості України Е. Ставицького в Кабінеті Міністрів України.

Е. Ставицький нагадав про реалізацію стратегії збільшення видобутку власних енергетичних ресурсів для забезпечення національної безпеки держави, зокрема підписання угод про розподіл продукції, що видобуватиметься в межах Олеської та Юзівської площ, а також шельфу Чорного моря. «Для освоєння цих родовищ потрібні багатомільярдні інвестиції та сучасні технології, якими володіють провідні міжнародні нафтогазові компанії», – заявив Е. Ставицький.

Міністр нагадав, що завдяки реалізації проектів із Shell і групою компаній на чолі з ExxonMobil Україна до 2020 р. вийде на повне забезпечення себе блакитним паливом. «Реалізація цих угод з видобутку вуглеводневої сировини дасть надію Україні повністю забезпечувати себе енергетичними ресурсами. За оптимістичним сценарієм, це повністю вирішить питання дефіциту й дасть можливість навіть вийти на профіцит. У разі успіху пошукових робіт ми можемо очікувати за базовим сценарієм видобуток на рівні до 15 млрд куб. м газу на рік», – заявив Е. Ставицький (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2013. – 21.08*).

Україна і Туркменістан намерені вместе розвивати військово-технічне співробітництво между двумя странами. На днях в Ашгабаде состоялись двусторонние переговоры, где обсуждались перспективы сотрудничества. Об этом говорится в сообщении пресс-службы государственного концерна «Укроборонпром».

Согласно сообщению, переговоры проводили глава «Укроборонпрома» С. Громов и министр обороны Туркменистана Б. Гундогдыев. Они обсудили, как будет выполняться нынешний контракт на поставку продукции украинского ОПК в Туркменистан и перспективы развития двустороннего ВТС в части обеспечения потребностей туркменских сухопутных войск, ВВС, ПВО и ВМС.

Стороны договорились о практической реализации ряда перспективных проектов и подписании новых контрактов, отмечается в сообщении. Как подчеркнул глава концерна, украинская сторона предложила туркменским коллегам широкий спектр сотрудничества в бронетанковой и авиационной сферах, а также в сфере ПВО. Украина готова как поставлять украинскую продукцию для развития боеготовности ВС Туркменистана, так и предоставлять услуги по обучению туркменских коллег, – добавил он (*УРА-Информ (<http://ura-inform.com>). – 2013. – 20.08*).

Глава Министерства иностранных дел Украины Л. Кожара отбыл с официальным визитом в Колумбию. Это первый визит украинского дипломатического корпуса в эту страну в истории независимой Украины. Об этом рассказал журналистам директор департамента информационной политики МИД Е. Перебийнис.

По его словам, визит проходит по приглашению руководства Министерства иностранных дел Колумбии. Л. Кожара во время визита, кроме официальных встреч с представителями власти страны, намерен также провести встречи с представителями местного бизнеса, уточнил Е. Перебийнис (*УРА-Информ* (<http://ura-inform.com>). – 2013. – 20.08).

Пять украинских вузов не получили ни одного заявления на поступление от абитуриентов в текущем году. Об этом на пресс-конференции сообщил министр образования и науки Д. Табачник. Так, с его слов, по состоянию на 1 августа ни одного заявления не поступило в Межрегиональную академию бизнеса и права им. Кручининой, Полицейскую финансово-правовую академию, колледж «Славяно-греческий коллегиум» вуза Киевский славистический университет, Севастопольский экономико-правовой колледж частного вуза «Крымский институт экономики и хозяйственного права», Южно-славянский институт высшего учебного заведения «Киевский славистический университет». Напомним, наиболее популярным вузом среди абитуриентов в течение вступительной кампании 2013 г. стал Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко. Туда было подано почти 52 тыс. заявлений (*УРА-Информ* (<http://ura-inform.com>). – 2013. – 20.08).

ПОЛІТИКА

Таможенный союз в случае подписания Киевом Соглашения об ассоциации и зоне свободной торговли с ЕС будет вынужден ужесточить таможенный режим с Украиной, а также может выйти из зоны свободной торговли с этой страной. Об этом заявил советник президента России С. Глазьев.

«Возможно, будет поставлен вопрос о прекращении отношений свободной торговли с Украиной, изучением этого вопроса уже занимается Евразийская экономическая комиссия», – сказал С. Глазьев в интервью изданию «Вести». По его словам, ужесточение таможенного администрирования необходимо будет, чтобы избежать реимпорта европейских товаров через украинскую территорию. «Мы вынуждены будем ужесточать систему ветеринарного и санитарного контроля, поскольку Украина переходит на европейские нормы», – заявил советник российского

президента.

«Многие проекты, которые мы наметили совместно с украинскими партнерами, включая атомную энергетику, оборонно-промышленный комплекс, ракетно-космическую, авиационную промышленность, будут пересматриваться в сторону их сокращения, потому что Украина берет на себя слишком жесткие обязательства в части выполнения европейских технических регламентов и следования европейской оборонной и внешней политики», – добавил С. Глазьев.

Напомним, 20 августа было завершено межведомственное согласование проекта Соглашения об ассоциации между Украиной и Евросоюзом (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2013. – 21.08).

Кандидатом від «Батьківщини» на президентських виборах буде експрем'єр Ю. Тимошенко. Про це заявив голова політради «Батьківщини» А. Яценюк у Львові.

«Я знаю, що буде новий Президент. І його прізвище не В. Янукович. Ми визначилися, що кандидатом від нас буде Ю. Тимошенко», – заявив А. Яценюк, відповідаючи на запитання, кого висуватиме опозиція на президентських виборах. На уточнююче запитання журналістів, чи можливий варіант, що під час президентських виборів від опозиції може бути декілька кандидатур, А. Яценюк не відповів (*Українська правда* (www.pravda.com.ua). – 2013. – 20.08).

Председатель политсовета ВО «Батьківщина» А. Яценюк на открытии X Всемирного конгресса украинцев во Львове обнаружил обращение Ю. Тимошенко к его участникам.

Ю. Тимошенко отметила, что три оппозиционные парламентские силы заключили публичное соглашение о полной координации своей деятельности во время президентских выборов. В письме она подчеркнула, что все выводы, которые следовало сделать из уроков 2005–2010 гг., сделаны.

Напомним, что 20 августа во Львове состоялось торжественное открытие X Всемирного конгресса украинцев, который является международной координационной надстройкой украинских общин в диаспоре, представляющий интересы более 20 млн украинцев. ВКУ объединяет украинские организации из 33 стран и поддерживает связи с украинцами еще 14 стран (*Електронні Вісті* (<http://elvisti.com>). – 2013. – 21.08).

Всемирный конгресс украинцев призывает Президента В. Януковича и властные структуры Украины выполнить требования Европейского Союза, необходимые для евроинтеграции, в частности освободить экс-премьера Ю. Тимошенко, сообщает на сайте «Батьківщини».

Среди требований Всемирного конгресса к власти также реформа

правовой и судебной системы, приведение избирательного законодательства к европейским стандартам, прекращение движения Украины к любому членству в Таможенном союзе и к Евразийскому союзу, который, по словам президента конгресса, «является прямой дорогой к восстановлению Российской империи» (*Четверта Влада* (<http://4vlada.net>). – 2013. – 21.08).

Один из лидеров оппозиции А. Яценюк считает, что первая пленарная неделя работы Верховной Рады будет насыщенной из-за событий вокруг заседания Киевского городского совета.

А. Яценюк считает, что события возле Киевского городского совета сформировали повестку дня первой пленарной недели ВР 3–6 сентября. Кроме того, он отметил, что решение Киевсовета обратиться к парламенту с просьбой назначить дату проведения выборов в столице является бессмысленным. Об этом он поделился с журналистами. «К Верховной Раде не нужно обращаться. Нужно обратиться к Партии регионов», – сказал он (*УРА-Информ* (<http://ura-inform.com>). – 2013. – 19.08).

Наступне засідання Київради відбудеться приблизно через місяць. Про це на прес-конференції заявила голова постійної комісії Київради з питань гуманітарної політики А. Шлапак, передає кореспондент «Укрінформу».

«Київська міська рада має збиратись не рідше, як раз на три місяці. Це передбачено законом, і ми будемо його виконувати... Тож наступне засідання – приблизно у вересні. За Регламентом конкретна дата визначається за два тижні до сесії. Тому як секретар Київради і голови фракцій вирішать, так воно і відбудеться. Конкретної дати ще немає», – зазначила вона.

У свою чергу голова правління Центру прикладних політичних досліджень «Пента» В. Фесенко не виключає, що наступне засідання Київради супроводжуватиметься тими ж інцидентами, що й 19 серпня. «...Ми побачили другий раунд політичної боротьби навколо Київради, і ця війна триватиме. Буде третій, четвертий, п'ятий раунди. Усі наступні сесії Київради проходять так, як це було вчора. Хто буде перемагати, я не знаю, але загалом це ненормальна ситуація», – сказав політолог (*Українські Національні Новин* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 20.08).

На думку лідера партії УДАР В. Кличка, Росія розв'язала торговельну війну з Україною для того, щоб Україна не підписала Угоди про асоціацію з Європейським Союзом на майбутньому саміті у Вільнюсі. Таку думку він висловив під час Х Світового конгресу українців, передає кореспондент УНН. «Це політичне питання і зроблене тільки з однією метою – зробити все, щоб договору про асоціацію з ЄС у Вільнюсі не було», – наголосив В.

Кличко.

Як повідомляв УНН, Федерація роботодавців України заявила, що проблеми в українських експортерів на російській митниці почалися наприкінці липня, а з 14 серпня Росія заблокувала український експорт. Голова Комітету Держдуми у справах СНД Л. Слущкий заявив, що труднощі з проходженням українськими товарами російської митниці де в чому викликані просто бюрократією, оскільки Україна не є членом Митного союзу (*Українські Національні Новини (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 20.08*).

Лидер партии УДАР В. Кличко заявил, что рассматривает возможность баллотирования на пост Президента Украины на выборах в 2015 г. Об этом он сказал в своем выступлении на X Всемирном конгрессе украинцев во Львове.

По словам В. Кличко, для Украины является жизненно важным вопрос выборов Президента в 2015 г. Он отметил, что «осознает свою ответственность, чтобы после 2015 г. началась новейшая история Украины», и заявил, что рассматривает возможность баллотирования на пост Президента Украины. «Я ответственно рассматриваю возможность баллотироваться на должность Президента. Окончательное решение – после консультаций с обществом», – отметил В. Кличко.

Также он выразил убеждение, что на выборы главы Украинского государства должен идти единый кандидат от оппозиции, однако решать, кто это будет, должны общественные организации.

Также В. Кличко сообщил, что осенью начинает со своей командой поездки по Украине, планирует посетить каждый областной центр и ознакомиться со всеми вопросами, которые тревожат людей (*Електронні Вісмі (<http://elvisti.com>). – 2013. – 21.08*).

О. Тягнибок намекнул, что тоже пойдет в Президенты. Партия ВО «Свобода» будет принимать участие во всех выборах в Украине, в том числе и президентских. Об этом заявил председатель партии ВО «Свобода» О. Тягнибок. «Я член организации. “Свобода” всегда заявляла, что во всех местных, парламентских или президентских выборах партия будет участвовать. Я это заранее говорю, чтобы не возникало никаких вопросов», – заявил О. Тягнибок.

В то же время О. Тягнибок не стал комментировать решение В. Кличко сделать публичное заявление о намерении стать Президентом Украины в 2015 г. «Тема президентских выборов ежедневно становится все актуальнее. Между собой мы обсуждаем это. Как только мы примем решение, мы его объявим», – заявил председатель ВО «Свобода» (*Левый берег (<http://lb.ua>). – 2013. – 21.08*).

Визначати єдиного кандидата від опозиції в 2015 р. найкраще за допомогою праймеріз. Таку думку озвучив засновник «Третьої української республіки» Ю. Луценко в інтерв'ю Forbes.

Він зазначив, що в питанні визначення єдиного кандидата від опозиції можуть бути два шляхи. «Перший – узгодження кандидата всередині опозиційної трійки (А. Яценюк, В. Кличко, О. Тягнибок) з урахуванням думок лідера “Батьківщини” Ю. Тимошенко та народного депутата П. Порошенка. Останній діє як опозиційний політик, а його президентський рейтинг зіставимо з рейтингом лідера “Свободи” О. Тягнибока – 4–5 %», – уточнив політик.

«Якщо процес узгодження не вдасться завершити до кінця року, тоді потрібно буде звернутися до людей. Я міг би стати медіатором між політиками та виборцями. Відразу після виходу з в'язниці опозиція запропонувала мені взяти на себе ці функції, але потім країна несподівано дізналася про похід різними колонами у перший тур президентських виборів – це погана ідея, – зазначив Ю. Луценко. – Переконати опозиціонерів у необхідності єдиного кандидата з самого початку кампанії – складно. Поки кожен з них бачить у ролі єдиного кандидата себе, розглядаючи кампанію як можливість заскочити до другого кола. Насправді перемога в 2015 р. залежатиме не стільки від арифметики у виборчих бюлетенях, скільки від арифметики на вулицях», – вважає він.

«Другий механізм – ініціатива “Третя українська республіка” відпрацьовує можливість залучення фінансів для організації праймеріз у базових з точки зору соціологічної області областях України», – розповів Ю. Луценко, додавши, що «підтримати ідею можуть окремі міжнародні фонди та український бізнес». «Праймеріз потрібні для того, щоб люди почули позиції не лідерів, а команд лідерів, і визначилися, яку команду вони хочуть підтримати. Цей процес можна завершити до наступної весни», – зазначив він.

Ю. Луценко впевнений, що «головне, щоб кандидат був сильним – це відразу розвалить половину адмінресурсу влади і зробить можливими народні зрушення, на зразок того, які були у 2004 р.».

«В опозиції Ю. Тимошенко готова до президентства більше за інших. Вона – це повна матриця лідера. У всіх інших кандидатів є плюси, але не все необхідне. Це не означає, що вони не мають права балотуватися, але їхні кандидатури будуть програвати Ю. Тимошенко», – уточнив він (*Українська правда (www.pravda.com.ua)*. – 2013. – 21.08).

Лідер українських комуністів П. Симоненко обратился с открытым письмом к Премьер-министру Украины Н. Азарову. Он сообщил, что вступление в рынок ЕС принесет Украине массовое банкротство предприятий и крах бюджета.

«У Украины сегодня есть только одна возможность быстро расширить рынки сбыта, причем включая высокотехнологичную продукцию. Это

вступлення в Таможенный союз с Россией, Беларусью и Казахстаном. Это огромный, причем растущий рынок. И, главное, он нуждается в наших товарах. Экспорт Украины в СНГ на 45 % больше, чем экспорт в ЕС и рос он быстрее.

...По расчетам, при вступлении в ТС экспорт Украины должен увеличиться более чем на 17 %. Улучшение условий торговли. Снятие экспортных пошлин, снижение цен на газ должны принести Украине не менее 9 млрд дол. США в год. Уже это изменит положение бюджета.

Самое главное, что все это обеспечит реальный рост производства и кардинальное уменьшение безработицы. Это оживление экономики, в условиях которого возможно восстановление промышленности и переход к инновационному развитию.

Ничего подобного не обещает вступление в европейский “свободный” рынок. Условия, которые выдвигает ЕС и о которых общество не проинформировано, предусматривает сокращение экспорта в ЕС, уменьшение и обнуление для Украины защитных таможенных тарифов, введение новых технических, санитарных, фитосанитарных и других нормативов, которые для украинских предприятий будут непосильны. Вступление в рынок ЕС к тому же закрывает для Украины рынки России и ТС, которые Европа восполнить не в состоянии. Вступление в рынок ЕС принесет Украине массовое банкротство предприятий, глубокое падение производства и предпринимательской деятельности, усиление убыточности внешней торговли и крах бюджета», – говорится в документе (*Компартія України (www.kpi.ua). – 2013. – 21.08*).

Лідер фракції ВО «Батьківщина» А. Яценюк повинен надати докази нібито причетності секретаря РНБО А. Ключова до побиття міліцією народних депутатів від опозиції під Київрадою. Про це сказав в інтерв'ю 5 каналу народний депутат із фракції Партії регіонів В. Олійник, передає УНН.

«Мене дивує, що А. Яценюк після цього (звинувачення А. Яценюка за причетність до побиття міліцією опозиції міністра внутрішніх справ В. Захарченка та секретаря РНБОУ А. Ключова. – Ред.) називає себе юристом. Потрібно, щоб була притягнута винувата особа. Хай А. Яценюк скаже, які є в нього докази причетності А. Ключова до цих подій. Він уже одне рішення має, що треба вибачитися, він що, ще хоче мати одне рішення», – сказав депутат.

В. Олійник пояснив, що коли якийсь працівник міліції побив когось, то справу проти міністра внутрішніх справ порушувати не треба. «А коли треба порушити справу проти міністра? Тоді, коли буде чітко встановлено, що за вказівкою міністра такий-то працівник вчинив таке-то правопорушення. Тоді є вже група осіб», – зазначив він.

Такий підхід лідера опозиції, на думку парламентаря, є легковажним, бо «у даному випадку пробують прикрити своє безчинство, переклавши відповідальність на інших» (*Українські Національні Новини (http://www.unn.com.ua). – 2013. – 20.08*).

Посол США в Україні Дж. Пайєтт вражений рівнем серйозності, з якою влада України підходить до укладання Угоди про асоціацію з Євросоюзом. Про це глава американського диппредставництва в Україні заявив в інтерв'ю радіо «Свобода».

«Я був вражений, спілкуючись з людьми в уряді після приїзду до Києва, тим, з якою серйозністю українська влада підходить до укладення Угоди про асоціацію у листопаді, зосереджуючись на різних кроках для того, аби задовольнити стандарти Європи. Один з цих стандартів – це, звичайно, питання вибіркового правосуддя», – зазначив Дж. Пайєтт.

На переконання посла, Україна має «дуже гарні» шанси на підписання Угоди про асоціацію з Євросоюзом. «Я говорю це, виходячи з того, що я чув від української влади та європейської сторони. Усі хочуть зробити цю роботу, – сказав він. – Ми віримо, що Європа тримає відкритими двері для України, і сподіваємося, що українська влада увійде в ці двері» (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 20.08).

ЕКОНОМІКА

Донбасенерго продали за 719 млн фірмі, заснованій «регіоналом». Контрольний пакет акцій Донбасенерго купила компанія «Енергоінвест Холдинг» (Донецьк). Про це стало відомо під час аукціонних торгів 21 серпня.

За підсумками торгів Фонд державного майна України визнав «Енергоінвест Холдинг» «переможцем приватизаційного конкурсу з продажу 60,773 % держпакета акцій Донбасенерго». Боротьба за купівлю держпакета точилася між двома учасниками конкурсу – «Енергоінвест Холдинг» та компанією «ТехНова». Компанію-переможця пов'язують з депутатом Партії регіонів І. Гуменюком. Зокрема, група народного депутата причетна до створення «Енергоінвест Холдингу».

Нагадаємо, за інформацією прес-служби, Фонд держмайна оголосив про проведення конкурсу з продажу акцій ПАТ «Донбасенерго з відкритістю пропонування ціни за принципом аукціону 24 липня 2013 р., а заявки від компаній приймалися до 13 серпня (*Економічна правда* (www.epravda.com.ua). – 2013. – 21.08; *Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 21.08).

Держветфітослужба України здійснить додаткові перевірки українських підприємств – виробників м'яса птиці. Це стане передумовою для поновлення поставок української курятини в Казахстан, повідомляє прес-служба Міністерства аграрної політики і продовольства України.

«Додаткові перевірки проведуть у зв'язку з тим, що під час транспортування або розмитнення, швидше за все, була порушена цілісність упаковки або температурний режим при транспортуванні територією Казахстану», – говориться в повідомленні.

Міністерство сільського господарства Казахстану виявило порушення безпеки під час перевірки імпортного м'яса птиці виробництва Росії та України. У пробах м'яса птиці виявлено перевищення кількості мезофільно-аеробних і факультативно анаеробних мікроорганізмів і бактерії групи кишкової палички. «Виробниками цієї продукції є ПАТ “Миронівська птахофабрика” (Україна), “Алтайський бройлер” і ЗАТ “Приоскольє” (Росія) та ін.», – уточнює Мінсільгосп.

Продукція трьох підприємств України – “Миронівської птахофабрики”, компаній «Агромарс ексім» і «Тавр Плюс» підпадає під режим посиленого лабораторного контролю у Казахстані (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 21.08).

Производство сигарет, содержащих табак или смеси табака с заменителями табака, в январе – июле 2013 г. сократилось на 15 % по сравнению с аналогичным периодом 2012 г. – до 48,1 млрд шт., сообщила Государственная служба статистики Украины.

Согласно сообщению, в июле 2013 г. производство сигарет сократилось на 23,1 % по сравнению с июлем прошлого года, но увеличилось на 1,5 % по сравнению с июнем 2013 г. – до 7,6 млрд шт.

Напомним, производство сигарет, содержащих табак или смеси табака с заменителями табака, в первом полугодии 2013 г. сократилось на 13,3 % по сравнению с аналогичным периодом 2012 г. – до 40,5 млрд шт.

По итогам 2012 г. производство в Украине сигарет, содержащих табак или смесь табака с заменителями табака, составило 93,9 млрд шт., что на 1,7 % меньше показателя 2011 г. (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2013. – 21.08).

По состоянию на 1 августа 2013 г. задолженности по выплатам по больничным, пособиям по безработице, страховым выплатам в шахтерских регионах (регрессным выплатам) и т. п. не существует.

С начала года Государственное казначейство Украины перечислило на эти цели почти 4 млрд грн.

Правительство требует от Министерства социальной политики, соответствующих фондов социального страхования безусловно организовать на местах своевременную и полную выплату причитающихся людям страховых сумм.

Руководители фондов предупреждены о персональной ответственности за 100-процентное выполнение обязательств государства перед гражданами, которые профинансированы из государственного бюджета.

Министерству социальной политики поручено осуществлять ежедневный контроль состояния страховых выплат и оперативно вмешиваться в каждый факт задержки выплат на местах. К сожалению, такие сообщения от людей есть, и Министерство обязано оперативно решать возникшие проблемы по каждому такому факту (*Електронні Вісті* (<http://elvisti.com>). – 2013. – 21.08).

Прибуток банківської системи України в липні 2013 р. становив 683 млн грн.

Прибуткова діяльність обумовлена стабільним зростанням банківських доходів, які за сім місяців 2013 р. досягли майже 93 млрд грн. У липні обсяг доходів досяг максимального значення в поточному році, а це понад 14 млрд грн. «Збільшення доходів і відповідно прибутку переважно відбулося за рахунок зростання процентних доходів банків», – ідеться в повідомленні. У цілому, згідно з повідомленням, прибуток банків у січні – липні 2013 р. становив 1,864 млрд грн.

За даними НБУ, до початку серпня в країні діяло 177 банків, у тому числі один – санаційний (*Економічна правда* (www.epravda.com.ua). – 2013. – 20.08).

Снижение нынешним летом закупочных цен на зерновые культуры может стать причиной значительных убытков сельскохозпроизводителей на уровне 15–16 млрд грн (2 млрд дол.), несмотря на рекордный урожай зерновых в 2013 г. Об этом заявил на пресс-конференции заместитель президента Ассоциации фермеров и частных землевладельцев Украины Н. Стрижак.

По прогнозу аграрных аналитиков, валовой сбор урожая в Украине в текущем году составит рекордные для последних лет 57,1 млн т, что на 11 млн т превысит показатели прошлого года.

Глава Аграрного союза Украины Г. Новиков сообщил, что средняя урожайность пшеницы в стране нынешним летом составила 35 ц/га. При таком показателе урожайности, по его словам, рентабельность сельхозпроизводителей равна нулю. В свою очередь исполнительный директор Украинского клуба аграрного бизнеса А. Вержиховский отметил, что ячмень и кукуруза в этом году будут иметь общий отрицательный показатель рентабельности на уровне 50 %, а рапс – около 15 %.

По оценке экспертов, в прошлом месяце уровень цен на пшеницу в Украине был на 15–20 % ниже показателя июля 2012 г., а за первые две декады августа этот разрыв достиг 26–27 %.

При этом рекордные убытки ожидаются на Юге и Востоке Украины, где урожайность ниже 25 ц/га. «Наши расчеты свидетельствуют о том, что даже при урожайности 3,5 т с га, реализуя пшеницу по ценам августа, хозяйства Украины получают убытки на уровне 10 %. В частности, хозяйства Крыма,

Луганской, Херсонской областей получают убыточность на уровне 33–61 %», – сказал Г. Новиков.

Напомним, в связи с ожиданиями большого урожая как в мире, так и в Украине, с начала поступления зерна нового урожая в стране наблюдается тенденция к снижению цен на зерновые. По прогнозам Минагропрода, урожай пшеницы в Украине в 2013 г. может составить 21,5 млн т, кукурузы – 25 млн т, ржи – 700 тыс. т. При этом валовой сбор зерна может достичь рекордных для страны 57,1 млн т против 46,2 млн т в 2012 г. Прогноз экспорта зерна в 2013–2014 гг. МГ составляет 28 млн т (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2013. – 21.08).

ОАО «Мечел» подписало с предпринимателем В. Варшавским договор о продаже 100 % акций компании *Daveze Limited*, которой, в свою очередь, принадлежит 100 % акций АО «Донецкий электрометаллургический завод» (ДЭМЗ). Как сообщила пресс-служба «Мечела», сумма сделки является номинальной и составляет 2 тыс. евро.

При этом покупатель, говорится в сообщении, обязуется обеспечить погашение кредиторской задолженности ДЭМЗ перед группой «Мечел» на сумму до 81 млн дол. в зависимости от срока ее погашения. «Операционное управление заводом будет передано Варшавскому в кратчайшие сроки. Закрытие сделки запланировано на конец 2013 г.», – говорится в сообщении.

«Мечел», по словам его генерального директора Е. Михеля, не видит в текущей макроэкономической обстановке дальнейших перспектив развития завода в рамках группы, так как не прогнозирует существенного улучшения ситуации в секторе рынка, в котором оперирует завод, в течение ближайших нескольких лет. «Эта сделка также способствует снижению страновых рисков для компании «Мечел» в связи со спецификой ведения бизнеса на Украине, отягощенной зачастую многочисленными нерыночными факторами. Кроме того, из-за высоких цен на лом, в том числе ввиду монопольного положения ряда местных производителей, производство стало нерентабельным и с ноября 2012 г. было остановлено», – приводятся в сообщении слова Е. Михеля.

По данным «Мечела», только за I квартал 2013 г. сумма чистого убытка ДЭМЗ по US GAAP составила 16 млн дол., за весь 2012 г. убытки составили 50 млн дол. Об этом сообщает «РБК-Украина» (*Електронні Вісті* (<http://elvisti.com>). – 2013. – 21.08).

Протягом поточного року центром сертифікації ключів Міндоходів видано 508,5 тис. електронних підписів. Їхніми власниками стали 350,4 тис. платників.

За статистикою Міндоходів, найактивнішими користувачами послуг центру залишаються фізичні особи. За січень – липень поточного року за цифровим підписом звернулися 276,1 тис. платників цієї категорії, які

отримали 321,8 тис. безкоштовних посиленних сертифікатів.

Серед юридичних осіб клієнтами центру за цей період стали 74,3 тис. осіб, які замовили 186,7 тис. ключів.

Загалом на обслуговуванні в акредитованому Центрі сертифікації ключів перебуває 768,6 тис. електронних підписів.

На думку аналітиків Міндоходів, зростанню затребуваності державних сервісів у галузі електронного документообігу сприяють розгалужена інфраструктура обслуговування та безкоштовність усіх надаваних послуг. В Україні підприємцям вільно надаються програмне забезпечення (враховуючи регулярні оновлення та технічну підтримку), консультації фахівців і власне ключі електронного підпису.

Крім того, стимулювало інтерес платників і розширення можливостей цього сервісу. Нагадаємо, ключі електронного цифрового підпису, видані Міндоходів, дають змогу звітувати в режимі онлайн не лише до органів міністерства, а й до органів державної статистики та Пенсійного фонду.

Також електронне звітування з ключами цифрового підпису має ряд інших переваг: цілодобове прийняття звітності, захищеність інформації тощо. Як відзначають фахівці Міндоходів, безконтактне звітування обирають дедалі більше платників таких бюджетоформуєчих податків, як ПДВ, податок на прибуток та акцизний податок (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2013. – 20.08*).

ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ

СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ

Українська промисловість виходить із рецесії.

За підсумками року промисловість може зрости на 3 %, чим компенсує спад, що спостерігався в першому півріччі. Найкращу динаміку можуть продемонструвати металургія, виробництво будівельних матеріалів і продуктів харчування. «За підсумками липня 2013 р. індекс промислового виробництва зріс на 5,1 % порівняно з червнем поточного року. Це фактично означає, що українська промисловість вийшла зі стадії рецесії і тепер уже може компенсувати втрати падіння виробництва, які відбулися на початку року», – упевнений президент Українського аналітичного центру О. Охріменко. Він також зазначив, що позитивна динаміка спостерігається у виробництві будівельних матеріалів (3–5 % залежно від виду продукції), що говорить про збільшення обсягів будівництва як з боку компаній, так і з боку населення.

«Відродження будівельного сектора – це багато в чому і відродження України в цілому. Оскільки будівництво житла є одним із найбільш позитивних факторів, який показує реальне зростання добробуту українців.

Чим більше українці будують житла, тим краще вони живуть», – упевнений експерт.

Крім того, О. Охріменко звернув увагу на зростання у сфері видобутку вугілля, виробництва хімічної та металургійної продукції, зокрема зросло виробництво прокату. Виробництво продуктів харчування показало істотне зростання з більшості видів товарів. Наприклад, цього року в 2,2 раза зросло виробництво м'яса птиці. Зафіксовано зростання виробництва молочних продуктів і мінеральної води. Загальний індекс виробництва продукції машинобудування за сім місяців 2013 р. становив 2,8 %.

Водночас, оцінюючи втрати України від останнього торгового конфлікту з Росією, експерт зазначив, що це не стане катастрофою для нашої економіки, хоча змусить замислитися виробників над диверсифікацією ринків збуту. «Торгова війна з Росією дійсно створить проблеми, але це радикально не завадить Україні нарощувати обсяги промислового виробництва, хоча і доведеться частину експорту української продукції переорієнтувати на інші країни. Крім того, не варто забувати, що Росія не може обійтися повністю без наших продуктів харчування та металу. Тому хоча ця війна й принесе втрати, але їх можна буде компенсувати за рахунок зростання експорту продуктів нового врожаю в інші країни», – упевнений О. Охріменко. Експерт прогнозує, що при збереженні нинішніх темпів промвиробництва воно зможе компенсувати спад, що спостерігався в першій половині року, і вирости на 2–3 % у цілому за рік (*Вечірній Київ* (<http://www.eveningkiev.com/ua/19058/news/1377063066.html>). – 2013. – 21.08).

Стоимость обслуживания государственного долга Украины грозит выйти за пределы допустимого. Об этом сообщает Министерство финансов, которое провело расчеты проекта бюджета на следующий год.

При наиболее благоприятном сценарии бюджетный дефицит и соответственно чистые заимствования правительства составят 3 % ВВП, или 48,9 млрд грн. В этом случае в 2014 г. обслуживание госдолга возрастет на 8,2 млрд грн по сравнению с нынешним – до 43,2 млрд грн. Это составляет 13,5 % от всех доходов государственного бюджета.

Пессимистический сценарий госбюджета предполагает дефицит в 8,9 % ВВП, или 145,3 млрд грн. Его реализация увеличит обслуживание госдолга до 50,2 млрд грн, или 15,6 % доходов. Это при условии, что обменный курс гривни снизится до 8,7 грн/дол.

Таким образом, в любом случае правительству придется выйти из зоны комфорта. Министр финансов Ю. Колобов ранее говорил, что комфортными являются расходы на выплату процентов по госдолгу, не превышающие 10 % доходов бюджета. Еще недавно государство платило в пять раз меньше этого показателя. До 2008 г. он не превышал 1,6 %, но с кризисом начал расти, достигнув 7,8 % в мае 2013 г. По итогам 12-ти месяцев он может составить 8,6 %.

Одной из ключевых причин этой тенденции является растущее замещение дешевого долгового финансирования от МВФ более дорогими ресурсами, которые привлекаются на рынке.

Напомним, что стоимость внешних займов для Украины выше, чем для стран Африки. В целом государственный долг Украины (вместе с долгами, гарантированными властями) на 30 июня составил 545,1 млрд грн, или 68,2 млрд дол. (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2013. – 21.08).

Ситуація на вітчизняному ринку праці складається таким чином, що побоюватися масштабного безробіття впродовж найближчих п'яти-восьми років не варто. Про це сказав, відповідаючи на запитання кореспондента «Укрінформу», виконавчий директор Асоціації професіоналів з управління персоналом HRFORUM А. Ніколов на прес-конференції на тему: «Чи збільшиться рівень безробіття в Україні у найближчі півроку? Прогноз експертів».

«Якщо ситуація в Україні та в сусідніх країнах не зміниться та залишиться на тому ж рівні, що й зараз, то навіть у п'яти-восьмирічному прогнозі нас не очікує критичний рівень безробіття», – зазначив А. Ніколов.

Проте, сказав він, «якщо ми хочемо досягти істотного зниження безробіття, скажімо як у Німеччині – 3–4 %, то, на переконання наших експертів, це можливе лише за умови серйозних структурних змін в освіті та економіці загалом. Ситуація на ринку праці залежатиме від взаємодії умовного “трикутника зайнятості”: уряд – бізнес – освіта».

Що ж до короткострокової перспективи, то директор Асоціації професіоналів з управління персоналом спрогнозував: «Найближчі півроку ситуація з безробіттям залишиться стабільною. Є тенденція до його зниження. Рівень безробіття в Україні нижчий (8 % – за методологією МОП), ніж у середньому в країнах ЄС (11,4 %). Ситуація залишається збалансованою за рахунок торгівлі, сфери послуг, енергетичного та фармацевтичного секторів».

Відповідаючи на уточнююче запитання кореспондента агентства щодо динаміки створення нових робочих місць, А. Ніколов сказав: «Ми прогнозуємо скорочення в одних галузях, а збільшення – в інших. Більше того, створення нових робочих місць буде більшим, аніж кількість скорочених місць».

У свою чергу голова комітету сертифікації Асоціації професіоналів з управління персоналом HRFORUM Д. Козлов, який також взяв участь у прес-конференції, додав, що одним з істотних негативних чинників може стати ситуація на підприємствах, основним ринком збуту яких є країни Митного союзу. «Зокрема, ідеться про харчову та металургійну галузі», – уточнив експерт (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 21.08).

У таких країнах ЄС, як Греція, Іспанія і Португалія, де перебуває велика кількість українських трудових мігрантів, зростає безробіття, що призведе до повернення заробітчан додому, вважають експерти Асоціації професіоналів з управління персоналом.

«Українські трудові мігранти можуть повернутися з європейських країн, де зараз існує високий рівень безробіття – це Іспанія, Португалія і Греція», – зазначив під час прес-конференції голова комітету сертифікації Асоціації професіоналів з управління персоналом HRFORUM Д. Козлов.

За даними, які надали експерти, у середньому рівень безробіття в ЄС на I квартал 2013 р. становив 11,4 %. Як повідомлялося, трудові мігранти висилають в Україну 6–7 млрд дол. щорічно.

Нагадаємо, директор Інституту демографії та соціальних досліджень НАН України Е. Лібанова повідомила, що 80 % українців виїжджають через низьку заробітну плату (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2013. – 20.08).

Кількість зареєстрованих безробітних на Львівщині на кінець липня 2013 р. становила 25,4 тис. осіб, що на 3,1 % менше, ніж у червні 2013 р. З них 55,1 % – жінки та 47,7 % – молодь у віці до 35 років. Допомогу по безробіттю отримували 81,1 % осіб, які мали статус безробітного. Про це ІА ЗІК повідомили в ГУ статистики у Львівській області.

За професійними групами безробітні розподілялися так: 17 % – працівники сфери торгівлі та послуг; 15,6 % – робітники з обслуговування, експлуатації і контролювання за роботою технологічного устаткування, складання устаткування і машин; 13 % – фахівці; по 12,8 % – кваліфіковані робітники з інструментом і законодавці, вищі державні службовці, керівники, менеджери (управителі); 11 % – найпростіші професії; 10,3 % – професіонали; 6,1 % – технічні службовці; 1,4 % – кваліфіковані робітники сільського й лісового господарства, риборозведення і рибальства.

Рівень зареєстрованого безробіття в цілому по області на кінець липня 2013 р. становив 1,6 % населення працездатного віку, у сільській місцевості – 1,7 %, у містах – 1,6 %.

Навантаження зареєстрованих безробітних на 10 вільних робочих місць (вакантних посад) на кінець липня цього року становило 87 осіб, порівняно з червнем зменшилося на 10 осіб. За професійними групами найбільший попит на робочу силу спостерігався у кваліфікованих робітників з інструментом (24,8 % від загальної кількості заявлених вакансій), працівників сфери торгівлі й послуг (19,5 %), робітників з обслуговування, експлуатації і контролювання за роботою технологічного устаткування, складання устаткування і машин (17,1 %), а найменший – кваліфікованих робітників сільського й лісового господарств, риборозведення і рибальства (0,8 %), технічних службовців (1,5 %). Унаслідок цього серед останніх категорій спостерігалось навантаження зареєстрованих безробітних на 10 вільних робочих місць – 153 особи та 361 особа відповідно.

Середньооблікова кількість безробітних, які отримували допомогу по

безробіттю впродовж липня цього року, становила 20,6 тис. осіб. Середній розмір допомоги по безробіттю становив 1007,46 грн, що дорівнює 87,8 % законодавчо визначеного розміру мінімальної заробітної плати (1147 грн) (*Західна інформаційна корпорація (<http://zik.com.ua>). – 2013. – 20.08*).

Германия получает явную выгоду от охватившего еврозону кризиса. В журнале «Шпигель» опубликована статья, в которой говорится о том, что Германия получает выгоду от кризиса в еврозоне. Благодаря выплатам по процентным ставкам она «заработала» 41 млрд евро.

Из-за сомнения в кредитоспособности некоторых стран инвесторы «набросились» на немецкие гособлигации. Высокий спрос на них позволил правительству ФРГ брать денежные средства в долг под минимальные проценты.

Когда страны, получившие помощь, начнут возвращать деньги, увеличенные за счет процентов, это принесет многомиллиардные доходы в казну ФРГ (*Euronews (<http://ru.euronews.com>). – 2013. – 20.08*).

Франция вышла з рецесії. У II кварталі французька економіка показала максимальне зростання з 2011 р. Про це пише «Комерсант-Україна».

Відповідно до офіційних статистичних даних, у II кварталі ВВП Франції показав зростання на 0,5 %. Таким чином, Франція вийшла з короткострокової рецесії з кінця 2012 р.

За даними Національного інституту статистики та економічних досліджень Франції INSEE, у II кварталі ВВП країни зріс порівняно з попереднім кварталом на 0,5 %, що перевищило прогнози аналітиків.

Раніше ВВП Франції протягом двох поспіль кварталів – IV 2012 р. і I у 2013 р. демонстрував зниження 0,2 %.

Ряд експертів зазначає, що ситуація з промисловим виробництвом в еврозоні вселяє дедалі більше оптимізму – напередодні вийшли дані про те, що в червні промислове виробництво в еврозоні зросло на 0,7 % порівняно з попереднім місяцем.

Таким чином, з початку року промислове виробництво в еврозоні зростає щомісяця, за винятком травня, коли воно знизилося всього на 0,2 %.

Міністр фінансів Франції П. Московічі вже висловив своє задоволення даними про відновлення зростання французької економіки, заявивши, що дані INSEE підтверджують прогнози його відомства про вихід Франції з рецесії.

Зростання французької економіки у II кварталі стало найбільшим з початку 2011 р. і найбільш значущим за весь час перебування на посаді президента соціаліста Ф. Олланда.

Як повідомлялось, нещодавно Міжнародне агентство Fitch Ratings знизило рейтинг Франції з найвищого рівня «AAA» до «AA+» (*Реальна економіка (<http://real-economy.com.ua/news/42710.html>). – 2013. – 20.08*).

Окончание мирового экономического кризиса окажет положительное влияние на экономику и банки Казахстана.

В последнее время статистические органы развитых стран выдают все больше информации об улучшении состояния экономики. Выход из кризиса развитых стран даст дополнительный импульс экономикам большинства развивающихся стран. Казахстан будет одним из наибольших бенефициаров этого роста.

На прошедшей неделе Евростат заявил, что рост экономики Еврозоны во II квартале 2013 г. составил 0,3 %. Сильные показатели экономического роста были зафиксированы в Германии и Франции. Вышедшие данные показали, что рецессия в экономике Еврозоны завершена.

Положительных новостей, свидетельствующих о том, что мировой экономический кризис близок к завершению, в последнее время становится все больше. Уже несколько месяцев говорится об улучшении в экономике США. Рост ВВП США во II квартале составил 1,7 %. Заметно уменьшается дефицит бюджета страны.

Рост на жилую недвижимость в 20 крупнейших городах США за последние 12 месяцев превышает 12 %. То есть можно смело утверждать, что рынок недвижимости США, ставший триггером острого кризиса на мировых финансовых рынках в 2008 г., восстанавливается.

Сигналы из США, большей части Еврозоны и других развитых стран подтверждают, что мировая экономика, наконец-то, может покончить с многолетним кризисом, первые проявления которого начались еще в 2006–2007 гг.

Выздоровление экономики в ключевых экономически развитых регионах мира даст дополнительный стимул для развития большинства развивающихся экономик, в частности Казахстана.

Следует отметить, что Казахстан и на сегодняшний день крепко стоит на ногах. Рост экономики страны стабильно составляет около 5 %. Это значительно выше, чем в развитых странах или в странах СНГ. Растут все без исключения основные сектора экономики. Продолжается постепенное восстановление рынка недвижимости.

По мере восстановления экономик развитых стран и усиления в них потребительского и инвестиционного спроса можно ожидать улучшения конъюнктуры для стран-экспортеров, одной из которых является и Казахстан. Это может еще больше усилить и без того динамичный рост экономики Казахстана.

Продолжающееся улучшение в макросреде окажет позитивное влияние и на пострадавший в результате кризиса 2008–2009 гг. банковский сектор Казахстана. В первом полугодии об этом уже писали уважаемые рейтинговые агентства, в частности Fitch Ratings. По мнению рейтинговых агентств, экономический рост создаст предпосылки для улучшения качества активов банков. В частности, это благотворно отразится на таких банках, как «БТА

Банк», «Альянс Банк», равно как и на других банковских учреждениях страны.

Основываясь на ослаблении макроэкономических рисков для банковского сектора, власти Казахстана, в частности, приняли решение продать взятый под контроль во время острого кризиса в 2009 г. «БТА Банк» частным инвесторам (одним из наиболее вероятных покупателей «БТА Банка» является «Халык Банк»). Это подтверждает тезис, что банковская система страны усиливается и те банки, которые в 2008–2009 гг. были вынуждены обращаться за помощью к государству, уже готовы вернуться к самостоятельному ведению бизнеса.

Безусловно, мировая экономика только начинает выходить из многолетнего экономического кризиса, но общая тенденция в последнее время позитивна и она будет только усиливаться. Такие страны, как Казахстан, будут ощущать эти улучшения гораздо сильнее и быстрее, чем большая часть других развивающихся стран (*Терехова Т. Окончание мирового экономического кризиса окажет положительное влияние на экономику и банки Казахстана // Минфин.com.ua (<http://minfin.com.ua>). – 2013. – 21.08).*